

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı
17 Şubat 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2017 ve 2018 yılları ile müesseseleri Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü'nün ve Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü'nün 1/1/2017-31/5/2017 dönemine ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

8'inci Toplantı

17 Şubat 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.33'te açılarak iki oturum yaptı.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yılları ile müesseseleri Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün ve Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 kış döneminin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yapılarak,

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait,

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 dönemine ait,

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 dönemine ait,

Bilanço ve netice hesapları ibra edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.27'de toplantıya son verildi.

17 Şubat 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.33

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum. (*)

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yılları ile müesseseleri Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün ve Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 dönemine ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yılları ile müesseseleri Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü ve Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 kıst döneminin bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sunumu yapmak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, konuşmama başlamadan önce Komisyonumuzu ve bütün hazırunu şahsım ve Kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, 22/5/1957 tarihinde 6974 sayılı Yasa’yla kurulmuş bir iktisadi devlet teşekkülü olup faaliyetlerini 27/11/1984 tarihli ve 18588 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ana Statüsü hükümlerine göre sürdürmektedir.

Kurumumuzun sermayesi 1 milyar lira olup tamamı ödenmiştir. Kurumun merkez teşkilatı, genel müdür, 3 genel müdür yardımcısı, 12 daire başkanlığı, hukuk müşavirliği, teftiş kurulu başkanlığı, iç denetim dairesi başkanlığı ve 3 müstakil müdürlükten oluşmaktadır. Taşra teşkilatıysa 3 işletme müdürlüğü ve 7 kontrol müdürlüğünden oluşmaktadır.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Kurumumuz kendi imkânlarının yanı sıra özel sektörden hizmet alımı yapmak suretiyle birçok alanda faaliyetlerini daha uygun koşullarda yaptırma imkânı bulurken aynı zamanda yeni iş olanakları sağlayarak istihdama da önemli katkılarda bulunmaktadır. Kurumumuzda kadrolu 167, sözleşmeli 1.058, işçi 2.861 olmak üzere toplam 4.086 personel istihdam edilmektedir. 1.918 hizmet alımı ve redevans sahalarında istihdam edilen 14.716 çalışanla birlikte toplamda 20.720 kişiye istihdam imkânı sağlanmaktadır.

Ülkemizin yaklaşık 19,32 milyar ton olan linyit kömürü rezervinin yaklaşık 2,12 milyar tonu Kurumumuz uhdesinde bulunmaktadır. Kömür rezervlerimizin daha etkin ve verimli bir şekilde ekonomiye kazandırılması amacıyla termik santrallere süreli sözleşmeleriyle, ısınma sektörüne sözleşme imzaladığımız bayilerimiz aracılığıyla, sanayiye ise yine süreli satış sözleşmeleriyle kömür satışı gerçekleştirilmektedir.

Kurumumuzda 2020 yılı sonu itibarıyla redevans sahalarımız dâhil olmak üzere toplamda 29,57 milyon ton tüvenan; 22,77 milyon ton satılabilir kömür üretimi yapılmış olup 23,21 milyon ton kömür satışı gerçekleştirilmiştir. 2004 yılında 1 milyon ton seviyesinde olan yer altı işletmeciliğiyle üretilen tüvenan kömür miktarı, her yıl artırılarak son olarak 15 milyon ton düzeyine çıkarılmıştır.

2003 yılından beri on yedi yıldır, öncelerinde bakanlar kurulu kararları ve şimdiyse Cumhurbaşkanlığı kararları gereği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle birlikte yürütülen, ihtiyaç sahibi ailelere kömür temin edilmesi kapsamında yıllık yaklaşık ortalama 2 milyon aileye toplamda 30 milyon ton kömür dağıtımı yapılmıştır.

Ayrıca, 2020 yılı içerisinde Cumhurbaşkanlığı kararı gereği, Millî Eğitim Bakanlığımızla yapılan bir protokol kapsamında 81 ildeki Millî Eğitim Bakanlığımızın 20 binin üzerinde kurum ve okuluna yaklaşık 500 bin ton ısınma amaçlı kömür ihtiyacı Kurumumuz tarafından karşılanmıştır. Bu kapsamda, okullarımızda kullanılan ithal kömürün yerine yerli kömürün kullanılması sağlanarak ülkemiz cari açığının azaltılmasına katkı sağlanmıştır. İşletmelerimizde termik santrallere, sanayiye ve piyasaya uygun nitelikte kaliteli ve çevreye uygun kömür vermek amacıyla kurulmuş, yıllık 22 milyon ton kapasiteli lavvar tesisi, 12 milyon ton kapasiteli kriblaj tesisi ve piyasaya verilen ısınma amaçlı kömürlerin pazarlaması için yaklaşık 6 milyon ton kapasiteli 8 adet torbalama tesisi mevcuttur.

Denetim dönemleri itibarıyla Kurumumuz, 2017 yılında 172,9 milyon lira zarar etmiş, 2018 yılındaysa 198,8 milyon lira kâr elde etmiştir. 2019 yılı dönem kârımızsa 100,96 milyon lira olup 2020 yıl sonu tahminiye 34,7 milyon liradır.

Kurumumuzun elektrik arz güvenliğine sağladığı katkıya baktığımızda, sahip olduğu kömür rezervleri ve yüksek üretim miktarıyla enerji sektöründe ağırlıklı bir yeri olan ve ürettiği kömürün yaklaşık yüzde 65'ini termik santrallere veren Kurumumuza, artan bu enerji talebini karşılama konusunda arz güvenliği sağlanması açısından büyük görevler düşmektedir. Bu doğrultuda Kurumumuz, sahalarını özel sektör yatırımlarına açarken, santral kurma şartlı ihaleler yapmak suretiyle, ülkemizin elektrik ihtiyacının karşılanması yönünde katkı sağlamayı da hedeflemektedir. Bu kapsamda, proje çalışmaları tamamlanıp ticari işletmeye alınan santrallere baktığımızda Şırnak Silopi asfaltit sahamızda yapılan 3x135 megavat kurulu gücündeki termik santralin 3 ünitesi de tamamlanarak ticari işletmeye alınmıştır ve yılda ortalama 2,6 milyar kilovatsaat elektrik üretilmektedir.

Bolu Göynük'te tamamlanan 2x135 megavat kurulu gücündeki termik santral de işletmeye alınmış olup yılda ortalama 1,8 milyar kilovatsaat elektrik üretimi yapılmaktadır.

Ayrıca, Manisa Soma Deniz bölgesinde bulunan 153 milyon ton kömür rezervli sahada, 510 megavatlık termik santral kurulumu 2019 yılı Ocak ayında tamamlanarak ticari işletmeye alınmış ve elektrik üretimine başlanmıştır. Santralde yılda asgari 2,5 milyar kilovatsaat elektrik üretimi yapılmaktadır.

Bunun yanında proje çalışmaları devam eden sahalarımıza baktığımızda; Eskişehir Mihalicık'ta bulunan EÜAŞ ve kurumumuz iştiraki KİAŞ'a ait sahalar birlikte değerlendirilerek 290 megavatlık termik santral kurma şartlı olarak ihale edilen sahada santral kurulumu tamamlanmış olmasına rağmen, yer altı üretim faaliyetlerine henüz geçilememiştir. Saha ve santral TMSF'ye devredilmiş olup, üretime geçilmesi için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Diğer redevanslı sahalarındaki santral kurulum çalışmalarında ilgili firmalar tasfiye ve fesih başvurularında bulunmuş olup sahalarla ilişkin değerlendirme çalışmalarımız sürmektedir.

Kömür arama faaliyetlerine baktığımızda, Bakanlığımızın talimatları ve oluruyla 2004 yılı Ekim ayında başlatılan Türkiye Linyit Rezervlerinin Geliştirilmesi ve Yeni Sahalarda Linyit Aranması Projesi kapsamında, 2004 yılına kadar 8,3 milyar ton olarak bilinen ülkemiz linyit kömür rezervi toplamda 19,32 milyar tona ulaşarak büyük bir artış göstermiştir. Kömür etüt ve arama faaliyetleri kapsamında, 2018 yılında 8.321 metre ve 2019 yılında ise 15.937 metre sondaj yapılmıştır. 2020 yılı sonu itibarıyla 9.479 metre sondaj gerçekleştirilmiştir.

Bitümlü şeyl sahaları projesini değerlendirdiğimizde ise, kurumumuz uhdesinde bulunan 5 adet bitümlü şeyl sahasında Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığıyla ortak olarak, yüzeyde retortlama yöntemi kullanılarak bitümlü şeyllerden şeyl petrolü, sentetik gaz elde edilmesi ve/veya bitümlü şeyl yakıtlı termik santral kurularak elektrik enerjisi üretimi hedeflenmektedir.

Bu hedef doğrultusunda 17 adet sondaj tamamlanmış olup tüm sondaj karotlarının yarılama, fotoğraflama, karot tanımlama, kırma ve numune hazırlama işlemleri de 11/11/2019 tarihinde tamamlanmıştır.

Çalışmalara ön fizibilite aşamasıyla devam edilmekte olup ilave 17 adet daha sondaj yapılmış ve söz konusu sondajlara ilişkin detay loglama, numune hazırlama işlemleri ve analizleri tamamlanmıştır. Ön fizibilite hazırlama çalışmalarında sahada yapılacak jeofizik, jeoteknik ve hidrojeolojik çalışmalarla birlikte devam edilecektir.

Kurumumuz tarafından yürütülen AR-GE faaliyetlerine baktığımızda ise, yerli enerji kaynaklarımızın en önemlilerinden biri olan kömürlerimizin yanmasıyla oluşan emisyonları azaltarak uluslararası anlaşmalar ile Avrupa Birliği ve ülkemiz çevre mevzuatına uygun hâle getirmek, birim ham madde başına üretilen enerji miktarını artırmak ve görece düşük kalorili linyitlerimizi ekonomiye kazandırmak için temiz kömür teknolojilerinin kullanılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kurumumuz tarafından son yıllarda kömürün yanma verimi artırılırken, çevresel etkilerini azaltmaya yönelik, ileri ve yeni teknolojiye dayalı olarak çok sayıda AR-GE faaliyetleri yürütülmektedir. Bu faaliyetlerin başlıcaları aşağıdaki çalışmaları kapsamaktadır: Kömürün gazlaştırılması, gazın temizlenmesi, kimyasal ve sıvı yakıt üretimi; kömür hazırlama, iyileştirme ve zenginleştirme; kömürün karakterizasyonu ve yanması, kömür madenciliği ve kömür arama ve kömürden türetilmiş ürünler.

Bu faaliyetler muhtelif üniversiteler, TÜBİTAK, TÜBİTAK MAM, MTA, TAGEM gibi araştırmacı kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde yürütülmekte olup bazı projeler TÜBİTAK, ABD ve Avrupa Birliği tarafından da desteklenmektedir.

Kurumumuz tarafından yürütülen çevre faaliyetlerine değinecek olursak kurumumuz uhdesinde yer alan kömür üretimi tamamlanmış maden sahalarının doğaya yeniden kazandırılması amacıyla uzun yıllardan beri, toplamda yaklaşık 550 bin hektar alana 10 milyon üzerinde fidan dikilmiştir. Kurumumuz çevreye duyarlı ve çevreyle dost madenciliğin mümkün olduğu düşüncesiyle her yıl en az 400 bin fidan dikmeyi hedefleyerek kamuoyunun madencilikle ilgili algısına olumlu yönde katkı sağlamayı da amaçlamaktadır.

Sonuç olarak: Kurumumuz, özellikle kömür madenciliğinde sahip olduğu yüksek üretim potansiyeli, bu alandaki birikimi ve deneyimiyle öncü ve yol gösterici olarak günümüze kadar çok önemli hizmetler vermiştir. Tespit ettiği vizyon ve stratejilerle bu misyonuna devam etmektedir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz. Kurumun 2017 yılı Alt Komisyon raporunda 3, 2018 yılı Alt Komisyon raporunda 3 öneri bulunmaktadır.

2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi, 2017 yılının 2 no.lu önerisi ile 2018 yılının 2 no.lu önerisi aynı mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecektir.

Ege ve Garp Müesseseleri Türkiye Kömür İşletmeleri, Yönetim Kurulunun 12/5/2017 tarih ve (14/118) sayılı Kararı gereği tüzel kişiliği kaldırılarak işletme müdürlüğüne dönüştürülmüştür. İncelenen 1/1/2017 31/5/2017 kıst dönemine ilişkin Sayıştay tarafından herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

Şimdi, 2017 yılının 1 no.lu önerisi ve 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyette olduğundan birlikte görüşeceğiz.

Öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ –

Öneriler:

1) Kurumun ürettiği kömürler için yasal olarak ödemekte olduğu devlet hakkı payı, MİGEM tarafından yeni geliştirilen deneysel formüllerle 2017 yılı için ocak başı satış fiyatı 165 TL/ton olarak belirlenmiştir.

Buna karşılık ÇLİ'nin 2.400 olan baz kalorifik değerli kömürü EÜAŞ'a sözleşme gereği 88,12 TL/ton üzerinden sattığı düşünüldüğünde, hesabi ocak başı satış fiyatlarının hâlen uygulanmakta olan satış fiyatlarıyla uyumlu olmadığı, özellikle ÇLİ'nin bu yeni uygulamadan olumsuz etkilenmekle kalmayıp tahsil etmediği bir kaynaktan pay vermek zorunda bırakıldığı göz önünde bulundurularak yeni oluşturulan fiyatlandırma parametrelerinin hakkaniyet kurallarına uygun bir biçimde belirlenmesi, bunun mümkün olmaması durumunda EÜAŞ'a söz konusu fiyat üzerinden kömür satışı yapılması konusunda ilgili Bakanlık nezdinde girişimde bulunulması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Cevap:

Ocak başı satış fiyatları, Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesine istinaden her yıl MAPEG tarafından belirlenmektedir. MAPEG tarafından uygulanmaya konulan ve devlet hakkı bedelinin hesaplanmasında esas alınan katsayıdan kurumumuz olumsuz olarak etkilenmiştir. Bu nedenle, uygulamanın başladığı tarihten itibaren belirlenen katsayıların fiili satış fiyatlarını yansıtmadığı,

kurumumuzun devlet hakkı ödemelerinde haksız olarak önemli artışlara neden olduğu belirtilerek; işletmelerimiz bazında öne çıkan haksız uygulama örnekleri üzerinden MAPEG nezdinde girişimlerde bulunulmuştur.

MAPEG 20/11/2019 tarihli ve 457356 sayılı yazısı ile 2019 yılı sonu itibarıyla kömür satışları sonucu piyasada oluşan reel satışların kalori bazlı bildirilmesini talep etmiş olup kurumumuzca yapılan çalışma neticesinde oluşturulan; belirli kalorifik dilimlere sahip linyitlerin; farklı kükürt oranlarına göre fiyatlandırılması esaslı katsayıların belirlendiği hesaplama yöntemi ve sonraki yıllarda ise ÜFE+TÜFE/2 yurt içi oranında artırılarak uygulanması önerisi 20/12/2019 tarihli ve 2931826 sayılı yazımız ile MAPEG'e iletilmiştir.

MAPEG tarafından 25/3/2020 tarihinde yapılan duyuru ile 2019 yılı ocak başı satış fiyatları, satışa sunulan kömürlerin kalori ve kükürt değerlerine göre belirlenmiştir. Yapılan düzenlemeyle kurumumuzun mağduriyeti büyük oranda giderilmiştir. Kömür fiyatlarıyla ilgili olarak yapılan protokolle kurumumuzun satış fiyatları güncellenerek 88,12 lira/tondan 112,5 lira/tona yükseltilerek MAPEG tarafından belirlenen ocak başı satış fiyatıyla uyumlu hâle getirilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Öneri üzerine söz almak isteyen var mı? Yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu konu Bakanlığa bağlı kamu kurumları arasındaki bir mesele. Sorun da çözüldüğünden gündemden çıkarılmasını Komisyonun takdirlerine arz ve teklif ederiz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sorun çözüldü yani.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sorun çözüldü efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2017 yılının 2 no.lu önerisi ve 2018 yılının 2 no.lu önerisi aynı mahiyette olduğundan birlikte görüşeceğiz.

Daha kapsamlı olan 2018 yılı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 2) Termik santral kurma şartlı redevans sözleşmelerinde; kurumun elde edeceği redevans gelirinin belirlenmesine esas olan redevans birim fiyatının yıllar itibarıyla güncellenmesinde kullanılan Üretici Fiyat Endeksi'nden, kurumun daha az gelir elde etmesine sebebiyet veren piyasa takas fiyatına geçilmesiyle kurumun gelir kaybına uğradığı ve henüz faaliyete geçmeyen diğer termik santrallerin de devreye girmesiyle otuz yıllık projeksiyonda kurumun çok daha önemli miktarlarda gelir kaybına uğrayabileceği ve ayrıca Maden Kanunu'nun 29'uncu maddesi gereğince sadece yer altı işletmeleri için uygulanması gereken fiyat farkının, Kolin Termik Santrali'nin açık ocaklardan temin ettiği kömürler için verildiği tespit edilmiştir.

Kurumun menfaatine olan fiyat güncelleme endeksinin kaldırılması ve mevzuata aykırı olarak fiyat farkı verilmesinin 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında KHK'nin 1'inci maddesine göre: İktisadi devlet teşekküllerinin ekonomik gereklere uygun olarak verimlilik ve kârlılık ilkeleri doğrultusunda çalışmaları gerekliliğine ve yöneticilerin verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları verimlilik ve kârlılık esaslarına göre kullanmak ve değerlendirmek hususunda gerekli gayret ve basireti göstermek sorumluluğu ve yükümlülüğüne aykırı olduğu, güncellenmenin yapıldığı tarih itibarıyla,

yapılan iş ve işlemlerin meri mevzuatın yöneticilere tevcih ettiği yükümlülük ve sorumluluklar ile bağdaşmadığı, bu nedenlerle, termik santral kurma şartlı redevans sözleşmelerinde sözleşmede belirtilen fiyatın ÜFE'yle güncellenmesi yerine PTF'nin kullanılması sonucunda yıllar itibarıyla uğranılan 79 milyon 387 bin 99,49 Türk lirasıyla hesaplanacak, bu zamana kadarki ilave gelir kaybıyla yasal faizinin ilgili firmalardan talep edilmesi, sözleşmelerde redevans birim fiyat güncellemelerinde kullanılacağı hüküm altına alınan ÜFE endeksinin yerine 2016 yılından itibaren kullanılan PTF'nin kullanılmasından vazgeçilerek kurum menfaatine olan ÜFE'ye göre fiyat güncellemelerine tekrar dönülmesi, ayrıca fiyat farkı uygulamasının Maden Kanunu'nun 29'uncu maddesi gereği yer altı işletmelerine uygulanacağı hüküm altına alındığından Kolin Termik Santrali'nin enerji üretiminde kullandığı kömürü açık ocaklardan temin etmesi nedeniyle verilen fiyat farkının firmadan tahsil edilmesi ve fiyat farkı uygulamasına son verilmesi, önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıtı alalım Sayın Genel Müdürüm.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN - Kurumumuzla firmalar arasında imzalanmış olan, termik santral kurulum şartlı redevans sözleşmelerinde, redevans birim fiyatlarının yıllık olarak Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) oranında güncellenmesi ön görülmüştür. Ancak sonradan yapılan bir düzenlemeyle ÜFE'ye göre her yıl sözleşmedeki redevans birim fiyatının güncellenerek yıllık redevans birim fiyatının belirlenmesi uygulaması iptal edilerek, güncelleme endeksi olarak Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPIAŞ)'ın belirlediği piyasa takas fiyatı (PTF)'ye geçilmesine dair sözleşme değişiklikleri uygulamaya konulmuştur.

Uygulamaya konulan sözleşme değişikliklerinin iptal edilerek ilk sözleşme koşullarından redevans tahakkuklarının gerçekleşmesi amacıyla redevansçı firmalar redevans birim fiyatının güncellenmesinde PTF'den ÜFE'ye geçişle ilgili bilgilendirilmiş ve geriye dönük tahakkuk işlemleri yasal faizleriyle birlikte yapılmıştır. Tahakkuklar ÜFE'yle güncellenen yeni birim fiyatlar üzerinden düzenlenmeye devam edilmektedir. Redevansçı firmalar ÜFE'ye geçiş konusunda itiraz etmiş olup söz konusu hukuki süreç kurumumuz hukuk müşavirliği tarafından takip edilmektedir.

Termik santral kurma şartlı redevans sözleşmesi bulunan Hidro-Gen firması tarafından kurularak devreye alınan Kolin Termik Santrali 2019 yılı Ocak ayı içerisinde ticari olarak elektrik üretimine başlamıştır. Birim fiyatlar, yer altı maliyet artış farkı olmaksızın güncellenmiş olup, redevans tahakkukları güncellenmiş birim fiyat üzerinden hesaplanmaktadır.

Sayın Başkanım, yalnız buradaki açıklamaya ilave olarak bu konuyla ilgili daha sonra gelişmeler oldu. Arzu ederseniz onlara ilişkin de bilgi vermek isterim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun, buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Sayıştayın önerisi doğrultusunda firmalara benim cevapta da belirttiğim gibi bilgilendirme yapılmış olup firmalarla yapılan görüşme çerçevesinde PTF'den ÜFE'ye geçişle ilgili geriye dönük tahakkuk işlemleri yasal faiziyle birlikte firmalara yapılmıştır. Geline nokta da firmalarla yapılan görüşmeler çerçevesinde firmalarla söz konusu tahakkuklara ilişkin ödemeler konusunda prensipte anlaşma sağlanmış, firmalar bunu kabul etmiş ve toplamda 2 firmadan, bu konuyla ilgili 2 firmadan 40 milyon lira ön ödeme alınmış ve geriye kalan miktarların tahsili için taraflar arasında ödemeye ilişkin protokol hazırlıkları devam etmektedir. Tahakkuklar hâlihazırda ÜFE'yle güncellenen yeni birim fiyatlar üzerinden yapılmaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, 31/1 tarihi itibarıyla tekrar ilk sözleşmenin yapıldığı tarihteki o koşullara dönülmesiyle birlikte o firmalardan alacağımız tutar ne kadar?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Toplamda 156 milyon lira.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 156 milyon lira alacağımız var.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Evet, toplamda biriken fark olarak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bu alacağımızla ilgili tebligatları yaptık mı?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Evet, yaptık Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, protokole bağladınız mı?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Konuşmamda da ifade ettiğim gibi cevapta. Protokol hazırlıklarımız devam ediyor Sayın Başkanım firmalarla.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama ihtirazi kayıt o protokolde... İlgili firmalarda o ihtirazi kayıta bulunacaklar mı?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Hayır, bulunmayacaklarına dair prensip anlaşması yaptık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İhtirazi kayıt istemiyoruz, o sözleşmenin ilk yapıldığı andaki hususlara dönülmesi noktasında, Sayıştayın da o tespitleri doğrultusunda firmalardan alacaklarımızı tahsil etmenizi bekliyoruz faiziyle birlikte.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Anlaşıldı Sayın Başkanım. Zaten görüşmelerimiz o minvalde devam ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam ediyor...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, ne kadar tahsil ettiniz?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – 40,5 milyon lira şu anda.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geri kalanı ne kadar sürede tahsil edeceksiniz?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Geri kalanı da işte, kalan borçları normal faiziyle birlikte yapacağımız protokollerle netleşecek onlar da.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Protokolle taksitlere böleceksiniz, alacaksınız.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Evet, evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ve protokol metnini de Sayın Genel Müdürüm sizden istiyorum, görmek istiyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Tabii ki Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Evet, öneri üzerinde söz almak isteyen Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli yönetim kurulu üyeleri, Sayıştayın kıymetli denetçileri ve milletvekili arkadaşlarım; bir denetim toplantısında daha hepimiz tekrar bir aradayız, hepiniz hoş geldiniz diyorum.

Süreç, bu ilgili bulgu bizim çok yakından takip ettiğimiz bir bulgu ve bu bulgu neden oluştu sorusuna aslında yanıt aramız da gerekiyor yani iki boyutlu hem zararı tanzim edeceğiz aynı zamanda da bu durum nasıl oluştu bunun mevzuat çerçevesinde de idari ve adli soruşturma kısmını

da değerlendirmemiz gerekiyor. Bu bakımdan, Sayıştayın 2018 Yılı Raporu'nda: "İmza altına alınmış sözleşmelerde belirlenen redevans birim fiyatının sonradan değiştirilebilmesine yönelik herhangi bir hüküm bulunmaması rağmen dönemin Türkiye Kömür İşletmeleri genel müdürü tarafından 15/3/2016 tarihinde TKİ İşletme Dairesi Başkanlığına gönderilen yazıyla TKİ Kurumu tarafından termik santral kurma şartlı redevans sözleşmelerinde yer alan ÜFE'ye göre her yıl sözleşmedeki redevans birim fiyatının güncellenerek yıllık redevans birim fiyatının belirlenmesi uygulaması iptal edilerek termik santral kurma şartlı redevans sözleşmelerinin tamamında Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi EPİAŞ'ın belirlediği piyasa takas fiyatı PTF'ye geçilmiştir." deniyor. Şimdi, dolayısıyla, bu kararı alan genel müdürün de soruşturulması gerekiyor yani burada bir suç var ve şu anda da bu yapılan yanıltan dönülmeye çalışılıyor. 2 tane firma var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Çalışılıyor değil; çalışıldı, bitti yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani ben diğer protokol henüz yapılmadığı için...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Anladım, anladım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Daha sonra bu geri ödenmesi gereken tutarda bir mahsuplaşmaya gitmek gibi bir durum da söz konusu olabilir hani ben ona önden de tedbiren de söylüyorum. Şirketin çünkü Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun temel problemi kâr etmekle ilgili değil üzerindeki temel soru işareti gelir kaybına uğramasıyla ilgili. Yani biz sadece bir kurum zarar ettiği zaman ona odaklanıp "A, burada ne var? Usulsüzlük mü var, yolsuzluk mu var?" sorusunu sormuyoruz. Gelir kaybına uğradığı zaman da "Burada niye kayıp var?" diye soruyoruz. Türkiye Kömür İşletmeleri kurumu da böyle bir durumda. Şimdi 2 tane şirket var: Bir tanesi AKSA Göynük Enerji Üretim AŞ, bir tanesi de Kolin Holdinge bağlı Hidro-Gen enerji şirketi. Bu şirketlerin 2019 Yılı Raporu'na göre ödemeleri gereken tutar ÜFE'yle piyasa takas fiyatı arasından kaynaklanan sağladıkları avantaj 137 milyon 200 bin lira. Sizin biraz önce verdiğiniz rakama göre de güncellenmiş olarak da bugüne kadar 156 milyon liralık bir kendilerine yönelik bu mevzuat, bu alınan TKİ Yönetim Kurulu kararı nedeniyle bir avantaj, bir haksız kazanç ve yasalara da aykırı bir uygulama söz konusu. Bu noktada 40,5 milyon liralık ön ödemenin alındığını ve kalan kısmının da protokole bağlanacağını ifade ettiniz. Bu doğrultuda, en hızlı şekilde protokolü de imzalayarak -Kurum lehine olacak şekilde- şirketlere haksız kazanç sağlayan bu tutarların Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna -altını çizerek söylüyorum- faiziyle birlikte geri ödenmesini sağlamanız gerekiyor.

Aynı zamanda sorum şu: Bu kararı alan genel müdürle ilgili veya buna iştirak eden yöneticiler varsa, bunun devamını sağlayan yöneticiler varsa bunlarla ilgili bir soruşturma yapacak mısınız, Teftiş Kurulunu harekete geçirecek misiniz? Bu doğrultuda şu anda yürüyen bir adli süreç var mı? Şu ana kadar tutuklanan herhangi birisi var mı? Bunu sormak istiyorum.

Bir diğer taraftan da daha önce, bizim KİT Alt Denetim Komisyonu yaptığımız sırada, sizden önce görevde olan genel müdür piyasa takas fiyatının, Sayıştayın ifade ettiği gibi, aslında dezavantaj değil, avantaj yarattığını söylemişti. Bunu toplantıda bulunan diğer arkadaşlar hatırlayacaktır, ben de buna itiraz etmiştim ve detaylı bir açıklama yapmalarını, bu formülizasyonu, neye göre hesaplandığını anlatmalarını istemiştim.

Şimdi, burada, bir netlik sağlamak için sormak istiyorum: Sayıştayın yaptığı piyasa takas fiyatı ve ÜFE arasındaki karşılaştırma doğru mudur, buna bir itirazınız var mı? Buna, bu şirketlerin bir itirazı var mı ve bu düzenleme yapılp ÜFE'ye döndükten sonra ÜFE'den devam etmek daha mı avantajlı olacak Türkiye Kömür İşletmeleri açısından, yoksa yasal yollardan bir mevzuat değişikliği yaparak piyasa takas fiyatına geçmek avantaj sağlar mı? Bu konudaki değerlendirmenizi de duymak istiyorum çünkü önceki genel müdür Sayıştay raporunun hatalı olduğunu aslında ifade etti "Piyasa takas fiyatına

geçmeseydik, ÜFE’de kalsaydık kurum daha fazla zarar ederdi.” dedi ama bugün baktığımız zaman, Sayıştayın raporunun doğru olduğunu, sizin de ona katıldığınızı görüyoruz. Bunu da ben, resmi olarak, tutanaklara geçmesi bakımından sizden görüş olarak almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Sayın Tuncer, buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, Sayın Genel Müdür ve değerli katılımcılar; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. İyi bir toplantı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Genel Müdür bu redevans sözleşmelerindeki ÜFE ve PTF farklarını ayrıntılı şekilde açıkladı, teşekkür ediyorum ama Sayıştay, bu öneride bir hususa daha dikkat çekmişti ve fiyat farkı uygulamasının Maden Kanunu’nun 29’uncu maddesi gereği yer altı işletmelerine uygulanacağı hüküm altına alındığından, Kolin Termik Santrali’nin enerji üretiminde kullandığı kömürü açık ocaklardan temin etmesine rağmen, Kolin Termik Santrali’ne de bu fiyat farkı uygulamasının uygulandığını belirtmişti. Bunun da Maden Kanunu’nun 29’uncu maddesine aykırılık teşkil ettiğini ve de bu uygulama nedeniyle Kolin Termik Santrali lehine çıkan fiyat farkının kurumca talep edilmesi gerektiğini önermiş. Siz cevap verirken bunu çok kısa ve soyut olarak geçiştirdiniz. Kolin Termik Santraliyle ilgili, oluşan bu fiyat farkıyla ilgili herhangi bir yazışmanız, görüşmeniz veya sonuçlanan bir durum var mıdır? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biraz önce söylediğiniz rakamın içinde miydi, yoksa ayrı bir konu mu bu?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Ayrı bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdüremize söz veriyorum Sayın Yavuzylmaz, eksik kalırsa tekrar sorarız.

Buyurun Sayın Genel Müdürlüm.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Yavuzylmaz’ın sorularına kısa bir cevap vermek isterim. Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından başlatılmış bir soruşturma var ve devam ediyor. Öncelikle, ilk sorunuzun cevabı bu.

Diğer konuyla ilgili olarak da... Sayıştayımızın tespiti çerçevesinde, önerileri doğrultusunda almış olduğumuz bir aksiyon bu, firmalara geriye dönük yani sözleşmenin esas unsurlarına dönmekle ilgili bir şey. Zaten biz o yönde bir girişimde bulunmuşuz. Hâlihazırda şu andaki rakamlar zaten bunun kurum lehine olmadığını gösteriyor yani oluşan bu rakamlar bugün itibarıyla ama bunun gelecekte ne tarafa evrileceğiyle ilgili çok net bir şey söylemek şimdiden mümkün değil. Yani elektrik fiyatları ile ÜFE’nin önümüzdeki yıllarda ne tarafa evrileceğiyle ilgili şey yok ama şu anda, hâlihazırda yapılan işlemin ortaya çıkardığı sonuç bizim bu adımı atmamızı gerektiriyor, öyle söyleyeyim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Alt Komisyon toplantısında TKİ Yönetim Kurulunun bize verdiği bilgi, piyasa takas fiyatına geçişin daha avantajlı olduğu yönündeydi. Bunu nasıl açıklıyorsunuz?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Yani o zamanki yönetimin düşüncesi olabilir o ama şu anda bizim...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayıştay raporunun gereği şu anda, anlaşıldığı üzere, Sayın Genel Müdürümüzün de izahları neticesinde gereğinin yapıldığını görüyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sürecin eksiksiz bir şekilde tamamlanmasını rica ediyoruz. Protokolün hızlı bir şekilde tanzim edilmesini, ilgili firmaların ihtirazi kayıta bulunmaması koşuluyla protokolün imzalanmasını istiyoruz ve protokolü de ben hemen görmek istiyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Tamam Sayın Başkanım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şahsen mi, KİT Komisyonu olarak mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İlk önce ben göreyim, bir bakayım, ben tatmin olayım, ondan sonra size de veririz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Uygunsa bize verin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Olur efendim, uygun olursa size de veririz efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sizin filtrenizden geçmeden de bize verebilirsiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, filtre falan, öyle bir niyetimiz yok, böyle filtre gibi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sizin filtreniz sonrası...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben ilk defa rastladım da böyle şahsen istendiğine.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Komisyon adına Başkan istiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyon adına ben Başkan olarak istiyorum, Başkan sıfatıyla herkes adına istiyorum, Komisyonu temsil eden Başkan olarak istiyorum Sayın Sertel. Altında bir yorum, değerlendirme yapma gereğini...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, bir cümle ilave edebilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Eksik kalırdı zaten, buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşekkür ederim.

Şimdi, burada bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Bu, KİT Komisyonunun aslında ne kadar önemli bir komisyon olduğunu, kamu zararının peşine düştüğünde Sayıştayla birlikte bu 156 milyon liralık bir kamu zararını tekrar kendi lehine çevirdiğini, hak ettiği şekilde nasıl elde ettiğini gösteren çok çarpıcı bir örnek. Bunu şunun için söylüyorum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – KDV’yi unuttunuz Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tabii. Faizi dâhil mi? Faizinin de olması gerekiyor.

Burada şu kısım çok önemli: Bir önceki toplantıda yani bu konuyla ilgili yaptığımız KİT Alt Komisyon toplantısında eğer biz yönetim kurulunun o zaman ifade ettiği, verdiği bilgiye dayanarak bu mücadeleyi bıraksaydık ve orada yapılan oylamada Sayıştayın konuyu izlememesi gerektiği yönünde bir karar alınsaydı belki bugün bu konuyu konuşmuyor olacaktık ve halkın lehine olan, kurumun lehine olan 156 milyon lira resmen çöpe gitmiş, birilerinin cebine girmiş olacaktı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, bir de bir üst Komisyon var, Komisyon Başkanı var, üyelerimiz var; netice itibarıyla gitmezdi, merak etmeyin yani.

Peki, teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bugüne kadar gitmiş de şu anda düzeltildi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Endişe etmeyin, endişe etmeyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu, ilk kez yer almıyor raporda çünkü.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkanım, benim soruma cevap verecekti Genel Müdür.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Pardon.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Teşekkür ederim.

Bu Hidro-Gen’le ilgili yapılan yer altı teşviklerine ilişkin yapılan uygulamadan vazgeçilmiş ve hâlihazırda, şimdi yer üstü olduğu için yani yer üstü işletmeciliği olduğu için yer altı farklarıyla ilgili düzenleme yapılmıştı, cevabımda da vermiştim zaten. Eskiden yapılan şeylerle ilgili, arkadaşım bana verdiği bilgiye göre, daha öncesinde yapılan uygulamaya ilişkin oluşan farklarda da tahsil için süreç başlatılmış, devam ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayıştayın görüşünü alalım öneriyle ilgili.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, şimdi, yeni protokolle ilk sözleşme hükümlerine resmî olarak dönünceye kadar bulgunun Komisyon gündeminde kalmasını Komisyonun takdirlerine arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Önerinin gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, 2017 yılının 3 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 3: 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdür.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Cevap: 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 diyeceksiniz, “2018” dediniz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – 2017 yılı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, peki, teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür, hoş geldiniz.

Ben, 2017 7/2/1 öneri, diğer öneriler de şunu söylüyor: Kurum, 2017 yılında 173 milyon zarar etmişken, 2018 yılında 199 milyon kâr ediyor. 2019 yılında bu kâr 101 bin liraya düşüyor. Şimdi, siz söylediniz sunumda 34 milyon civarında da 2020 yılı kârını bekliyorsunuz ya da 2020 yılı kârı da netleşti. Bu kâr ve zarar oranlarında agresif bir değişim var. Yani, 173 milyon zarar etmişken 2018’de 199 milyon kâr, sonra 101 bin liraya düşüyor, sonra işte 34 milyona. Bir, bu nasıl izah edilebilir? İkincisi de bu 2020 yılını nasıl kapattınız? Acaba bu agresif değişimin nedenleri olarak, kurumsal olarak ne diyeceksiniz merak ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİNE ERDOĞAN – Sayın Başkan, buna yazılı cevap vermeyi tercih etsek olur mu? Sayın Vekilim, size yazılı olarak cevap versek?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Peki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait 1 ve 2 no.lu önerilerini görüşmüştük. Bu nedenle 2018 yılının 3 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 3- 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdür.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİNE ERDOĞAN – Cevap: 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Var, var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İsterseniz geneli üzerinde de söyleyebilirsiniz olur mu?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Olur, peki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürem, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak yanıt verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize, Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Değerli üyeler, ancak bu sözü bir kere vereceğim, lütfen söz sırasın size geldiğinde zamanı da etkili kullanmak adına bütün konuşmanızı yapınız, sorularınızı sorunuz.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir konuya ben değinmek istiyorum: “Open pit” kazıları, daha doğrusu açık kazılarda, sahalarda yasa gereği maden ocakları işletme nizamında “Arazi eski durumuna getirilecektir.” diye bir madde var. Gerçi ağaçlandırmadan bahsettiniz, şu kadar ağaç dikildi diye. Yalnız, bu sahaların üzerindeki nebatî toprağın, yani üstteki yirmi santimlik “topsoil” denilen nebatî toprağın kazılıp bir kenara stok edilmesi ve işin hitamında tekrar o sahanın üzerine serilmesi gibi bir uygulamanız var mı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, ben diğer bulgular üzerinde konuşacaktım Sayın Başkan “Geneli üzerinde konuş.” deyince bunu geneli üzerine aldım. Sayın Başkanı, severiz, kırmayız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah. Teşekkür ederim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Garp Linyitleri Mekanizasyon Projesi’ne işlerlik kazandırılması gerektiği raporda vurgulanıyor, Sayıştay raporunda. 2018 yılı harcamalarıyla birlikte yaklaşık olarak 165 milyon lira harcanan proje kapsamında üretim hedeflerinin bir türlü tutturulmadığı, hatta kömür üretimi aşamasına dahi geçilemediği ve zarara yol açtığı vurgulanıyor. Bu Mekanizasyon Projesi şu an hangi aşamada? Üretime geçebildiniz mi? 2006 yılından bu yana proje için harcanan toplam tutar nedir? Bunların hepsini yazılı olarak verebilirsiniz. 1 milyon 400 bin tonluk üretim hedefinin bugüne kadar yüzde kaçını gerçekleştirmişti? Yine, Garp Linyitleri Tunçbilek sahalarındaki önemli bir ekonomik değer taşıyan şıamlı malzemenin değerlendirilmesi konusunda yürütülen çalışmalar hangi aşamada? Bu malzeme ekonomik bir değer olarak kuruma katkı sağlamaya başladı mı? Kurum, kömür yan ürünü olan hümmik asitten kozmetik üretimi konu alan ama uzmanlık alanına girmeyen bir sektör olan kozmetik ve kişisel bakım sektöründe “Elegance” isimli bir kozmetik markası oluşturmuş ve sektöre girmiştir.

Kurum, kendi bünyesinde yapmış olduğu harcamalar hariç olmak üzere 2016, 2017 ve 2018 yılları arasında üretim ve danışmanlık hizmetleri adı altında 2,2 milyon TL harcama yapmış. Yine, bu kozmetik ürünlerin üretilmesi amacıyla “Genius Reklamcılık” isimli bir firmayla yaklaşık 4,7 milyon TL’lik bir bedelle sözleşme imzalamışsınız. Bu sözleşmeye göre dolum ve ambalajdan kaynaklanan ücretleri, stant ve görsellerin ücretlerini de yine TKİ’ye ödemeyi üstlenmiş. Ya, bu, bayağı, firma için ballı bir anlaşma gibi görülüyor çünkü sonuçta bu işten sonuç alamadığınız da ortada. Bütün bu masrafların yanında Sayıştay raporunda 2018 yılı itibarıyla 48.500 adet ürünün yüzde 40’ının son kullanma tarihinin Eylül 2018’de dolacağı söylenmişti, geriye kalan yüzde 60’ının da 2019 Nisan ayında dolacağı belirtildi. Dolayısıyla, TKİ alanı olmayan bir işe girdi, milyonlarca lira borçlandı, harcandı, ürünler üretildi, bu ürünler satılmadan depolarda bozulduğu iddia ediliyor. Bunu bizim Niğde milletvekilimiz Bakana sormuş, Sayın Bakanın verdiği yanıt da “Son kullanma tarihi geçmiş ürün olmadığı gibi herhangi bir kozmetik ürün de stokumuzda bulunmamaktadır.” diyor Sayın Bakan. Şimdi, hangisi doğru? Yani Sayıştay raporlarındaki mi doğru, Sayın Bakanın dediği mi doğru? Bunu en iyi ortaya koyacak olan sizsiniz.

Bu “Elegance” isimli kozmetik markasının oluşturma sürecinden bugüne kadar ne kadar para harcadınız kurum olarak? Danışmanlık firmalarına ödenen ücretler dâhil bu harcamaların kalem kalem KİT Komisyonuna bildirilmesinin yararı var. Bu ürünlerin, satılamayan ürünlerin maliyetinin TKİ’ye olan bedelini eğer kozmetik ürünlerin üretimine hâlâ devam ediliyorsa -edilebiliyor mu bilmiyorum- ürün piyasada bugün itibarıyla kurumun üretimi ve satışları nedir? Üretilen ürünlerin marka tescil işlemi tamamlandı mı? Sektöre girildiği günden bu yana kâr zarar tutarları ne oldu? Bahse konu danışmanlık firmalarıyla çalışmaya devam ediyor musunuz? Bu firmalara günümüz itibarıyla yıllık ne ödüyorsunuz? Onları da öğrenmek istiyorum.

Bir soru da şu: TKİ’nin Ege Linyitleri ve Garp Linyitleri Müdürlüklerinde özel bir madencilik firması tarafından yüklenilen ve zamanında bitirilmeyen dekapaj işiyle ilgili kurumun sürekli zarar ettiği ifade ediliyor. Sayıştay sözleşmeyi feshedin diye üç yıldır uyarmasına rağmen bunun gereğini yerine getirmiyorsunuz. Neden getirmiyorsunuz? Yani Sayıştay bu konuda ısrarcı. Bahsedilen özel madencilik firmasının adı nedir, kime aittir? Sözleşme şartlarını yerine getirmemesine rağmen neden

bu firmayla hâlâ çalışmaya devam ediliyor? Merak ediyoruz. Zamanında yerine getirilmeyen işler için kurumun toplam zararı ne kadar olmuştur? Bu firmayla çalışmaya hâlâ devam ediyor musunuz, yoksa bitti mi bu ilişki? Onu da öğrenmek istiyorum.

Son olarak, birkaç sorum kaldı. Termik santral kurma şartlı redevans sözleşmelerinde, redevans birim fiyatının yıllar itibarıyla güncellenmesinde ÜFE'nin kullanılması gerekirken –bunu biraz önce Deniz Yavuzylmaz'la konuştunuz - piyasa takas fiyatı kullanıldığından dolayı Kurumun ciddi zarara uğradığı belirtiliyor yani iki genel müdür arasındaki bir anlayış farklılığı da söz konusu yani böyle bir kurumda bu normal mi? Yani her gelen genel müdürün anlayış farklılığına göre mi hareket ediliyor, yoksa geleneksel bir yapı mı var? Doğrusu onu da açıklamak gerekiyor. Bu durum, Sayıştayın 2019 Yılı Raporu'na da yansımış, hâlâ çözüme kavuşturulmamış. Neden sözleşmeye aykırı olmasına rağmen ÜFE yerine piyasa takas fiyatını kullanıyorsunuz? Bu durumun Kurumun bütçesinde oluşturduğu toplam zarar ve yıllar itibarıyla oluşan zarar nedir? Kurum, zarar edilmesine neden göz yumuyor?

Son 2 sorum. Kurumun kömür üretim sahalarının ihalesiz olarak hiçbir üretim faaliyeti bulunmayan ve başka şirketlerle üretim yaptıran Kurum iştiraklerine verilerek Kurumun zarar ettiği belirtiliyor. Kurum zarar sürükleyen ve iştirakler üzerinden kömür sahalarının başka özel şirketlere peşkeş çekilmesine neden olan bu uygulamanın tercih edilmesinin sebebi nedir? Kurum iştirakleri üzerinden taşeron firmalara verilen sahalar ve işler hangileridir? Hangi taşeron firma, ne kadar bedelle, hangi sahada iş yapmaktadır? Bu uygulamaya ne zaman başladınız, hâlen devam ediyor musunuz? İhalesiz olarak yapılan bu işler için yapılan ve alınan ödemeler nelerdir?

Son soru şu: Yoksul ailelere asgari 500 kilogram bedelsiz kömür dağıtımıyla ilgili TKİ görevlendirildi. Kömür dağıtımının başladığı yıldan itibaren, 2020 yılı sonuna kadar hangi miktarda kömür tahsisini yaptınız? İller bazında bunu verebilir misiniz? İller bazında bu kömürün dağıtımın şemasını bize, KİT Komisyonuna verirsiniz memnun olurum. Bu bilgiler, valiliklerde mevcuttur ama Kurumunuzda da... Yani dağıtılan kömür, yardım yapılan toplam aile sayısı, hangi aileye ne kadar kömür verildiğini –tabii isimsiz olarak istiyorum çünkü kimsenin de teşhir edilmesini istemem ama- sayısal, rakamsal olarak bilmek isteriz. Dağıtımın başladığı tarihten itibaren Kuruma yıllık maliyeti nedir ve toplam maliyeti nedir? Dağıtımın başladığı tarihten itibaren günümüze kadar kömür dağıtımı nedeniyle Kurumun, Hazine'den olan alacağının toplam tutarı nedir? Hazine'den bu alacakları tahsil edebiliyor musunuz?

Bitti. Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Kaya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

2019'u 381 milyon 261 bin lira zararla kapatan Zonguldak Karadon Kömür İşletmesinde, bir özel firmayla on beş yıllığına kömür yıkama sözleşmesi imzalanmış. 93 milyon 571 bin liralık sözleşmeye göre firma, on beş yıl boyunca 11,2 milyon ton kömür yıkayacak ancak Sayıştayın incelemesinde on beş yılda üretilecek kömür miktarının 11,2 milyon tonun altında olacağı, üretimin düştüğü, buna rağmen sözleşmeye bu miktarın garanti konulduğu belirlenmiş. Sayıştayın Karadon Kömür İşletmesi raporuna göre taş kömürlerinin on beş yıl süreyle yıkatılmasına ilişkin ihaleyi kazanan firmaya 12 Şubat 2016'da yer teslimi yapılmış.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Vekilim, bu, Türkiye Taşkömürlerinin. Oradaki soruyu... Türkiye Kömür İşletmelerine ait değil, değil mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Türkiye Taşkömürü Kurumunun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Taşkömürünün.

AHMET KAYA (Trabzon) – Evet, pardon. Bir bakayım, karışmış olabilir.

Evet, TTK.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Doğru TTK’nin.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Kömür İşletmelerinin değil yani.

AHMET KAYA (Trabzon) – Türkiye Kömür İşletmelerinin değil, Türkiye Taş Kömürü Kurumunun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Başka varsa onu konuşalım Sayın Vekilim.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Kardeş kurumlar.

AHMET KAYA (Trabzon) – Yani, kardeş kurumlar da...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

Buyurun Sayın Vekilim, dinliyoruz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Türkiye Kömür İşletmeleri, iki yılda 26 milyon 708 bin TL zarar etti. Bu zararın sebebi nedir? Anlaşma yapılan santrallere sözleşmeye aykırı şekilde kömür satışı yapıldığı iddiaları doğru mudur? Doğruysa, sözleşmelerin içeriği nedir ve nasıl aykırılık söz konusudur? Üretilen kömürlerin ortalama kalori değeri nedir? Kalorileri eşit midir? Düşük kalorili kömürlerden tahsilat yapılmadığı bilgisi doğru mudur? Son beş yılın kömür kalori tablosu ve tahsilat yapılamayan miktarına ilişkin oranları belirten bir tablonun tarafımıza ulaştırılmasını rica ediyorum.

Bunun dışında bir konumuz daha vardı. AKP döneminde Türkiye’nin bütün termik santrallerinin işletmesini alan Çelikler Holding ve Konya Şeker AŞ, Türkiye Kömür İşletmelerinden –yine Türkiye Kömür İşletmeleri konusu bu herhâlde- ne kadar kömür satın almıştır? Bu firmalar kömürü hangi fiyattan satın almıştır? Satın aldıkları kömürün parasını ödemiş midir? Ödemediyse sebebi nedir? Ödemişse ne kadarını ödemiştir?

Manisa Soma ve Kütahya Tunçbilek Termik Santralleri geçen yıllarda özelleştirilmişti. Soma Termik Santrali’ni, Torku’yu da bünyesinde bulunduran Konya Şeker AŞ; Tunçbilek Termik Santrali’ni ise Çelikler Holding almıştır. Şirketler, linyit kömürü ihtiyacının karşılanması için TKİ’yle sözleşme yaptı. Bu sözleşmeler kapsamında satışı yapılan linyit kömürünün bedellerinin tahsilatında aksamalar olmasına karşın alacakların tahsiline ilişkin firmalara karşı sözleşmede düzenlenen yaptırımların uygulanmadığı Sayıştay raporlarına yansımıştır. Sözleşme ne gibi yaptırımlar içermektedir? Bu yaptırımlar neden uygulanmamıştır? Yaptırımların uygulanmamasında Çelikler Holding ve Konya Şeker firmalarının iktidara yakın firmalar olmasının etkisi var mıdır? 2019 yılı sonu itibarıyla termik santral işleten iki şirketten –yani Çelikler ve Konya Şeker şirketlerinden- 1,3 milyar tutarına ulaşan termik santral kömürü alacaklarının sürekli arttığı iddiaları doğru mudur? Nakit akışı bozulan TKİ’nin nakit akışını düzenlemek için bankalardan kredi çektiği bilgisi doğru mudur? Doğruysa ne kadar kredi çekmiştir ve TKİ, alacaklarını tahsil etmek için hukuki yollara başvurmak yerine neden bankalardan kredi almayı tercih etmektedir, neden hukuki yollara başvurup alacağını tahsil yoluna gitmemektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmelerinin değerli yöneticileri, Genel Müdürümüz; başta, görevlerinizde başarılar diliyorum.

Biz, tabii, Alt Komisyonunda ve diğer görüşmelerimizde, daha önce Sayıştayın bulgularında elde ettiği ÜFE ve PTF'den dolayı çıkan hatalı ve eksik alımın düzeltilmesi için Sayıştayın büyük bir özveriyle görev yaptığı, ortaya çıkardığı... Size de teşekkür ediyoruz. Bunun üzerine sizin gidip yeniden bunu sorguladığınızı ve gerekli şirketlerden bunu geri tahsil etme yönünde talepte bulunduğunuzu öğrenmiş bulunuyoruz. Bu yönden teşekkür ediyoruz ve bundan sonra da hukuken bunun en iyi şekilde sonuçlandırılması, Kurumun zararının giderilmesi talebinde bulunuyoruz. Bu çalışma hakikaten göğsümüzü kabarttı çünkü demek ki denetimler oldukça, Sayıştay görevini düzgün ve detaylı yaptıkça halkımız kazanıyor, kurumlarımız kazanıyor, siz de bu işi daha iyi, sorumlulukla yürütmüş bulunuyorsunuz. Tabii, Sayın Komisyon Başkanımız da bu konuda gerekli çalışmaların yapılması için önerilerde bulundu, telkinde bulundu ve sonucun da iyi olduğunu söyledi. Bu konuda, ben, bu Komisyonun bu denli yapmış olduğu görevden bu işle ilgili herkese teşekkür ediyorum.

Diğer taraftan, tabii, Soma'da bir hadise var. Sayın Başkanım, şimdi, Soma'daki o Soma Holding ve Gürkan madenciliğin 3.500'e yakın maden işçisinin tazminatlarını ödemediği söz konusu. Şimdi, bu konuda yıllardır süren bir açmaz var; bu neden ödenmiyor? Bu insanların yani yer altında canı pahasına emek veren, çalışan insanlarımızın tazminatlarının ödenmemesi nedendir? Bu şirket neye göre korunuyor, neden korunmak isteniyor? Burada mevcut siyasal iktidarın içerisinde... Bize öyle geliyor, çünkü yedi yıldır bu sürüncemede kaldığına göre insanda soru işaretleri çok yüksek hâle geldi. Bunu bir an önce nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz? Hatta bir torba yasa görüşmesinde, İçişleri Bakanımıza bu konuda sorular yöneltilip bu işin o anda Soma'daki yürüyüşü ertelemek için bu tazminatların 15 Ocağa kadar tamamen ödeneceğini söylemişti. Şu andaki durumu net bilmiyoruz, bu konuyu sizden öğrenmek istiyoruz. Akıbeti nedir, bu konudaki çalışmalar ne durumdadır, işçilerimizin durumu nedir, bu sonuçlandırılacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Sayın Girgin, buyurun.

Sayın Vekilim, hoş geldiniz. Komisyon üyelerimizin konuşma süreleri on dakikayla sınırlı, üyemiz olmayan vekillerimizin de beş dakika.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, öncelikle şunu rica ediyorum Sayın Başkanım: Haklısınız, Komisyon üyesi olmayanlar beş dakika ama 1986 yılında Türkiye Kömür İşletmecilerine ekskavatör yağcısı olarak girmiş, sonra dragline ve ekskavatör montajlarında çalışmış, daha sonraki süreçte sendikal mücadelede bulunmuş; TKİ'nin 24 katının her katında –TKİ bir okuldur- TKİ'nin gelişmesi, müesseselerimizin gelişmesi açısından ve yerli kömürün çevre ve insan sağlığına yönelik değerlendirilmesi açısından mücadele vermiş biri olarak bu konuda sizden biraz tolerans bekliyorum.

Değerli arkadaşlar, ülke ekonomisini üstlenenler, ülkenin gelişmekte olan ekonomisinin gereksinimi olan enerjiyi temin ederken, bu süreçte ekosistemi, gelecek nesillerin de o ekosistemde hak sahibi olduğunun bilinci içinde, özenle, sorumlulukla gözetmek ve korumakla yükümlüdürler. Uсталık ve devlet adamlığı yolu bunları bir potada eritebilmekten geçer. Enerji, ekonomi ve çevre, bizim görevimiz bu üçlü sacayağını, birini diğeri uğruna feda etmeden dengede tutabilme becerisini

gösterebilmektir. Örnek vermek gerekirse maden üretiminde ileri teknolojinin kullanılması yerine, acımasız bir redevans sistemiyle en ucuzu teklif veren ya da uygulamasına göre en yüksek tarifeyi teklif eden yatırımcının iş alması anlamına gelen bir sistemin hâlâ nasıl ısrarla savunulduğunu sorgulayıp bu vahşi uygulamayı ortadan kaldırmazsak topluma karşı görevimizi yapmış olmayız.

Bu yalın gerçeklik ortadayken ve tarımın geliştirilmesine uygun ve gerekli arazilerin madencilige kim ya da kimler tarafından ve nasıl açıldığı konuşulmadan, “çare” diye çıkarılan yeni düzenlemelerde de -kamu kurumları açısından söylüyorum- redevans sisteminin sürdürülmekte olduğu görülmektedir.

Sözünü ettiğim bu sacayağı çerçevesinde bu ve benzeri konuları ele alarak enerji güvenliğini sağlamayı mutlaka başarmalıyız. Bu çerçevede, yeterli enerjiye, kesintisiz, güvenilir, çeşitlendirilmiş enerjiye ve elbette çevreyi yok etmeyen enerjiye, enerji üretimine ihtiyacımız var. Bu sayede enerji güvenliğini sağlayabiliriz.

Elbette yenilenebilir enerji üzerine yatırım yapmalıyız. Bu yatırımları araştırma, geliştirme ve yüksek teknoloji gerektiren sanayi üretimiyle birleştirerek enerji üretmek için kuracağımız santrallerin ithalatını değil üretimini yapar hâle gelmeyi başarmalıyız. Sacayağı ancak bu şekilde kurulabilir.

Şimdi, Türkiye’de enerji ve madencilik sektöründe uygulanan politikaların sonuçları anlamında birkaç değerlendirmede bulunmak istiyorum, Maden Mühendisleri Odasının görüşleri paralelinde. Enerjide devletin yatırım yapması, 2001 yılında çıkartılan 4628 sayılı Kanun’la engellenmiştir. Madencilik alanında, yasayla engellenmemesine rağmen uygulamayla kamusal yatırımlar durdurulmuştur. Bunu en çok Muğla Yatağan’da ve Milas’taki iş yerlerimizde bizzat tanık olan birisi olarak söylüyorum. Kamu kuruluşları parçalamış, küçültülerek içi boşaltılmış, üretimden ve diğer ilişkili işlerden tamamen çekilmiş, uzman kuruluş özelliğini kaybetmiştir. Bu kuruluşlar, liyakatsiz atamaların ve politik tercihlerin merkezi hâline getirilmiştir. Özelleştirme aşamasında ve sonrasında, sözleşme değişiklikleri, teşvikler ve finansman desteğiyle para transferleri yapılmıştır. Devletin yatırım yapmadığı, düzenleyici ve denetleyici bir rol oynamadığı madencilik ve enerji sektöründe, özel sektör, kamusal fayda önceliği gözetmeden ağırlıklı olarak teşvik uygulanan alanlarda yatırım yapmıştır.

Kömür sektöründe havza madenciliği terk edilmiş, sahalar herhangi bir projeye bağlı olmadan parçalanarak özel sektöre verilmiştir. Değişik kamu kuruluşları öngöründen uzak, birbirinden bağımsız, merkezi bir planlamanın dışında âdeta elindeki bir yükten kurtulma telaşıyla, şeffaf olamayan ortamlarda özelleştirme yapmaya zorlanmıştır. Yapılan özelleştirmelerde, kamu işletmeciliğinin hantal olduğu, yüksek maliyetlerden dolayı kamusal zarar olduğu, özelleştirme yapıldığı takdirde maliyetlerdeki düşme nedeniyle fiyatların da düşeceği, teknolojik yenilemeler ve özel sektör işletmeciliğinin yaratacağı verimlilik nedeniyle üretimin artacağı, sonuçta tüketiciler ve çalışanlar için bu özelleştirmelerin gerekli ve faydalı olacağı topluma anlatılmıştır.

Yapılan ihalelerin sonuçlarından, üretimde artış, fiyatlarda tüketici yararına bir indirim gerçekleşmediği gibi devletçe verilen teşvik ve destekler nedeniyle kamusal zarar oluşmuştur. Yapılan özelleştirmeler sonucunda birincil enerji ham maddelerinde dışa bağımlılık yüzde 20’den yüzde 80’e, elektrik enerjisinde dışa bağımlılık yüzde 5’lerden yüzde 55’e çıkmış, taş kömüründe ithalat miktarı 40 milyon tona ulaşmıştır.

Bugüne kadar özellikle madencilikte uygulanan özelleştirme uygulamaları bölgesel olarak da sorunlara yol açmıştır. Bu kapsamda, yaklaşık yirmi yıl önce özelleştirme yapılan Çayırhan, Dodurga, Şırnak, Silopi, Göynük, Saray, Oltu, Aşkale gibi ilçeler ile özelleştirme yapılan termik santral sahaları ve Eti Maden sahalarının bulunduğu ilçelerde –Yatağan ve Milas da dâhil olmak üzere- özelleştirme öncesi ve sonrası nüfus hareketleri, ilçelerin gelişmişlik ve gelir düzeyindeki değişiklik, ilçelerde

ticaret hacmi ve vergi gelirlerindeki değişim, özelleştirme öncesi ve sonrası bu ilçelere genel bütçeden yapılan destekler ve kaynak transferleri gibi hususlar dikkate alınarak bu özelleştirmelerin sonuçları üniversitelerle birlikte araştırılmalı ve sonuçlar kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

Kömür madenciliği ve enerji üretiminde uzun yıllardır uygulanan yanlış politikalarla hem kendi ulusal kaynaklarımız yerli ve yabancı sermaye grupları tarafından yağmalanmış hem de ülkemiz, enerji alanında artan bir şekilde dışa bağımlı hâle getirilmiştir. Özelleştirmenin gerekçesi olarak kamuoyuna açıklanan rekabet ortamı yaratılamamış, fiyat istikrarı sağlanamamış, sanayinin ihtiyacı ucuz enerji temin edilememiş, yatırım ve istihdam özellikle sendikalı işçi sayısı artırılmamıştır.

Son olarak TKİ Kurumunun tekrar işlev kazanabilmesi için yapılabilecek işlerde de birkaç öneride bulunmak istiyorum Sayın Başkanım.

1) Kurumun elinde bulunan ancak zaman içinde kaybettiği ruhsatların geri alınması, mümkün olanlarının tekrar TKİ'ye verilmesi sağlanmalıdır. Bu ruhsatlar, özelleştirmeler ve EÜAŞ Genel Müdürlüğüne çeşitli nedenlerle verilmesi sonucu azalmıştır. TKİ'nin kuruluş amacı, adı üzerinde, ülkedeki tüm kömür rezervinin verimli şekilde işletilerek ülke ekonomisine katkıda bulunmaktır. Şu anda bulunduğu konum itibarıyla, amacı elektrik üretmek olan EÜAŞ Genel Müdürlüğünden bile madencilik alanında geri durumdadır. Çünkü ülkedeki tüm büyük sahalar -Afşin-Elbistan, Çayırhan gibi- EÜAŞ Genel Müdürlüğü tarafından işletilmektedir. Madencilik hafızası olmayan EÜAŞ Genel Müdürlüğü bu konuda sıkıntılar yaşamaktadır ve bu şartlarda yaşaması da kaçınılmazdır.

2) Kurumda yıllardır emek veren –madende mühendislik yapan arkadaşlarla da konuştum buraya gelmeden önce- özellikle mühendis kadrolarında bulunan personel zaman içinde liyakat gözetmeden yapılan atamalar, terfiler nedeniyle küstürülmüş ve daha verimli olabilecekleri süre varken emekli olmayı tercih etmişler, bir kısmıysa köşelerine çekilerek atıl vaziyette bulunmaktadırlar.

3) Kurumun, özel sektör tarafından işletilen termik santrallere verdiği kömür bedellerinin zamanında alınmasının sağlanması sağlanmalıdır. Aksi takdirde, KİT olduğu için yapacağı yatırımlar, personel maaşları ve çeşitli harcamalar için banka kredileriyle çalışması Kurumun geleceğini olumsuz yönde etkileyecektir.

4) TKİ Genel Müdürlüğüne aitken özelleştirme ihaleleri sonucu özel sektöre devredilen termik santrallerin, kömür sahalarının özel sektör tarafından verimli ve yıllara göre üretim planlamaları yapılarak rezerv kayıplarına yol açmadan çalışıp çalışmadığının kontrolünün de TKİ kurumuna verilmesi sağlanmalıdır. Gerekirse bununla ilgili yasa, yönetmelik, tüzük çıkarılmalıdır. Çünkü rezervlerin uygun kullanılmaması uzun vadede rezerv kayıplarına yol açacak ve bunun da telafisi mümkün olmayacaktır.

TKİ Kurumuna verilmesi gerekir çünkü ülkedeki kömür madenciliği alanında en yetkin ve bilgi birikimi olan kurum Türkiye Kömür İşletmesidir.

5) Eskiden ruhsatlar devletteyken firmalar ürettiği kömürde TKİ'ye verdiği kalorifik değer ve miktar üzerinden paralarını alıyorlardı oysa şimdi sahalar bölünüp ruhsatıyla beraber firmalara veriliyor. Firmalar da kömürü kendi nam hesabına ürettiği için daha kaliteli yerleri alıp, diğerlerini bırakma riskiyle karşı karşıya kalıyoruz. Bu da yer altında yangınlara sebebiyet verebilir. Benzetmek gibi olmasın, yani bir karpuzun kapağını kesip göbeğini alıp gerisini atmak gibi bir şey bu yapılan, bölünerek sahaların özel sektöre verilmesi. Bu hâliyle kontrol devletten de çıkmış oluyor.

Ne olması lazım? Havza madenciliği temelinde, sahaların bütün rezerv hâlinde değerlendirilmesi lazım. Oysa törenlerle ruhsat devirleri yapıldı, “özelleştirme” adı altında sahalar teknik altyapısı ve uzmanlığı olmayan santrallerle birleştirildi ve kömürle alakası olmayan firmalar kömür alanında faaliyette bulunmaya başladılar.

Sonuç olarak: Madencilğin mutlaka kamu eliyle yapılması lazım. Özelleştirme, taşeronlaştırma ve redevans gibi yanlış uygulamalar kamu madencilğini küçültmüş, bilgi ve deneyimi dağıtmış, denetimi zayıflatmış ve iş cinayetlerini de artırmıştır.

Son olarak -ben bir TKİ personeliydim, aynı zamanda Eti Madende de arkadaşlarımız var, orada örgütlü bir sendikaydık dönemde- şu an için -Genel Müdürüm de mutlaka bilir- TKİ’de çalışan personelimiz ile Sayın Başkan, Eti Madende çalışan personelin yirmi yıllık teknisyen şu anda 5 bin lira bile almıyor. Bunun mutlaka önümüzdeki toplu sözleşmelerde değerlendirilmesi lazım. Bu konuda katkınızı önemsiyoruz.

Diğer yandan, tabii, elbette yer altında çalışan işçi arkadaşlarımız için fiili hizmet zammı var ancak atölyelerde ve açık ocakta o pnömokonyoz –ben pnömokonyozdan tedavi gören birisi olarak bunu söylüyorum- dekapaj tozuna maruz kalan arkadaşlarımız için de yer altında olduğu gibi yer altında olmasa bile en azından yer üstünde açık ocaklarda çalışan işçi arkadaşlarımız için de yılda en az doksan gün fiili hizmet zammının verilmesi konusunda da mutlaka bir çalışmamız olması lazım. Bu konuda bir kanun teklifi verdik Afyonkarahisar Milletvekilimiz Burcu Köksal’la birlikte. Bu da mutlaka Komisyon tarafından akıl defterinizde bulunsun, desteğinizi bekliyoruz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, bugün farklı komisyonlar var; bir taraftan Deprem Komisyonu, bir taraftan KİT Komisyonu. Sayın Başkanım, saatler çakışınca Sayın Genel Müdürün de tabii sunumunda bulunamadık, belki bu sorularımız onun için tekrar olacaktır.

Şimdi, tabii, Türkiye özellikle kömür tüketimi açısından dünyada 10’uncu sırada, ithalatı ise 7’nci sırada. Bunun anlamı şu: Bizim bütçemiz her zaman bu ithalat ile ihracat arasında... Bu sene yaklaşık 39-40 milyar dolar civarında bir açık var. Yani bu ithalata... Türkiye’nin yaklaşık -bendeki kayıtlara göre- 39 milyar ton rezervi var ve bir taraftan da ihtiyacımız var. Hâlbuki bu, özellikle kömüre ödediğimiz para herhangi bir katma değeri olmadığı için yani üretimde yabancı bir şeye bağımlılığımız olmadığı için tümüyle bu aradaki makası azaltmaya yönelik bir faaliyet. Yani ihtiyacımız olan miktarı mümkünse kendi kaynaklarımızdan çıkarmamız lazım ki en azından bu ithalat ile ihracat arasındaki makası azaltalım. Bu çerçevede düşündüğümüz zaman, bu kömür üretiminin artırılmasına yönelik bir faaliyetiniz var mı? Mesela sizin yönetim kurulunuz 2020 yılında 2 milyar lira kullanmak üzere karar almış. Bu 2 milyar krediyi ne amaçla kullanacaksınız mesela? Hangi alanlara yatırım yapmayı düşünüyorsunuz?

Tabii, yatırım yapılırken şirketin gelir dağılımı açısından baktığınız zaman 2017 yılında 173 milyon zarar, 2018’de 198 milyon dönem kârı, 2019’da 101 -biraz önce de ifade ettiniz- 2020 yılında da 34 milyon liralık bir kâr var. Yani şöyle söyleyeyim: Normal şartlar altında siz yılın başı geldiği zaman bir bütçe yapıyorsunuz. Her yıl için bir bütçe rakamınız var. Yani bu bütçe rakamları arasında bu kadar anormal bir değişiklik olmaması lazım yani 100 milyon kâr hedeflerken 200 milyon kâr etmek gibi veya 100 milyon kâr hedeflerken 100 milyon zarar etmek gibi bir ilinti olmaması lazım. Yani hedeflerin maksimum yüzde 5, yüzde 10 şaşması lazım. Mesela 2021 yılı için hedeflediğiniz bir kâr rakamınız var mı? Yine, bu 2 milyar krediyi ne amaçla kullanacaksınız veyahut da şu an 2 milyar için aldığınız bu kararlar ilgili herhangi bir kredi kullanımı yaptınız mı?

Bizdeki bilgilere göre özellikle farklı kurum ve kuruluşlardan alacaklarınız var; -işte arkadaşlarımız da ifade etti- Tunç, Çelikler grup, AKSA grup, Odak AŞ, Soma AŞ, Torku Şeker gibi kurum ve kuruluşlarda ne kadar alacağınız var? Bu alacaklarınızla ilgili bir yapılandırma yaptığınızı ifade ediyorsunuz. Yani ne kadar zaman içinde bunları tahsil etmeyi düşünüyorsunuz? Herhangi bir yapılandırma var mı? Bununla ilgili yine, tabii, diğer işletmelerde de var, Ciner grubuyla ilgili de var.

Bununla beraber, yine, terk edilen alanlar var. Mesela Eskişehir Koyunağılı'ndaki TKİ, KİAŞ ve EÜAŞ'ın ortak olduğu tamamen bitmiş ve üretime hazır Adularya Termik Santrali neden devreye alınmayıp çürümeye terk edildi diye soruyoruz veyahahut da devreye almayı düşünüyor musunuz?

Bu Soma faciasıyla ilgili son durum nedir? Yani davalar sonuçlandı mı? Bazen kamuoyundan da takip ediyoruz. Buradaki son durum nedir? Kurum açısından yani kurumla ilgili kurumun yönetici ve idarecilerinden bu davalarla ilgili yargılanan var mı?

Yine, özellikle, bu sosyal yardım ve dayanışma vakıfları aracılığıyla gönderdiğimiz kömürler var. Bunların arasında standardizasyon sorunları olduğu söyleniyor. İşte, bunların kilogramlarıyla ilgili belli sorunlar var. Bununla ilgili tespitler var mı? Yani bu zaten Sayıştayın raporlarında var, yeni bir şey değil. Bunlarla ilgili bir çalışmanız var mı, bir tespitiniz var mı? Onu merak ediyorum.

Devamında, özellikle, tabii, bu kömür sektörü çevreye de çok ciddi oranda zarar veriyor yani özellikle bu termik santralleri biliyoruz işte filtreler, bacalar... Tabii, bununla ilgili Türkiye Kömür İşletmelerinin belki çok fazla bir şeyi yok ama belki burada biraz standardı yükseltebilir mi, kaliteyi yükseltebilir mi? Yani bunun daha çok kullanılan kömürün kalitesinin düşüklüğünden, kalorisinin düşüklüğünden kaynaklandığı ifade ediliyor. Tabii, bu hiçbir şeye de gerekçe olamaz. Eğer bir problem varsa bununla ilgili de muhakkak çözümleri vardır. Ümit ediyoruz ki bu termik santraller artık bir an önce şu bacalarla ilgili filtrelerini takarlar da biz de bu büyük çevre felaketinden kurtulmuş oluruz.

Yine, özellikle bu iş kazalarında dünya standartlarının bizdeki rakamlarına göre biraz üzerindeyiz. Almanya'nın en büyük kömür üreticisi olmasına rağmen kaybettiği kişi sayısı bizim çok çok altımızda. Bununla ilgili yeni bir çalışmanız var mı? Arkadaşlarımız ifade etti, devletin bu tür kurum ve kuruluşları aynı zamanda öncü rol de oynar yani diğer özel sektöre göre öncü rol de oynamalı. Yani laboratuvarlarınız dâhil, üretim alanlarınız dâhil, iş güvenlikleri dâhil, iş güvenliğiyle ilgili alınması lazım gelen tedbirler de dâhil muhakkak devletin bu konuyla ilgili öncü rol oynaması lazım. Bununla ilgili tedbirleriniz var mı?

Duyuyoruz zaman zaman bu Varlık Fonu'na devredileceğine dair yani Türkiye Kömür İşletmelerinin veya maden alanlarının Varlık Fonu'na devredilmesi, Varlık Fonu'nda bir şirket bünyesinde toplanarak işte özelleştirilmesi gibi. Zaman zaman bize... Zonguldak'ta da bununla karşılaştık yani TTK'nin de Varlık Fonu'na devredileceğine dair...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zarar eden kurumları almazlar Varlık Fonu'na.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şöyle söyleyeyim: Yani zarar eden kurumlar bazen... Ne zaman bu kurumlar el değiştirdiyse bunlar bakıyorsunuz ondan sonra da kâr etmeye başlıyor. Bunun en bariz örneklerinden bir tanesi Karabük Demir Çelik İşletmeleridir. 1 TL bedelle -biliyorsunuz- devredildi ama bugün kâr rekorları kırıyor, bunları da izliyoruz. Asıl olan bu tür temel müesseselerin yaşaması. Bazen, tabii, kamuoyu özellikle, bu kurum ve kuruluşlar -yani sizin özelinizde bunu söylemiyorum ama genelde böyle bir kanaat var hani- zarar ettirilerek Varlık Fonu'na devrediliyor, otomatikman da orta yerden kalkıyor. Yani ÇAYKUR da bunlardan bir tanesi, o da ciddi oranda zarar ediyor. Aslında bunların

da bir özelliği var yani TTK zarar ediyor ama TTK'nin üretiminin 9 katını da biz ithal ediyoruz. Yani bir taraftan TTK'nin sağladığı kömür diyelim 1 milyon tona bizim 10 milyon tona ihtiyacımız var, 9 milyon ton da bu konuda ithalat yapıyoruz. Burada da demek ki tabii...

Biz geçtiğimiz ay Zonguldak'taydık, orada bütün hem sendikaları ziyaret ettik, bu konuyla ilgili ticaret odasını ziyaret ettik, herkesle görüştük. Genel kanaat şu: Yani yer altında çalışan her 1 kişiye yer üstünde düşen sayısı 5-6'yı buluyor, yoksa aynı paralelde çalışan özel sektörde -ki siz şu an tahmin ediyorum kömür üretiminin biraz önce Süleyman Bey'in de uzmanlık alanıydı- mukayese ettiğiniz zaman mesela birim başına maliyetiniz onlarla mukayese edildiği zaman ne kadar? Yani 1 ton kömürü diyelim sizin bir işletmenizde elde etmek için ödediğiniz bedelle özel sektörde 1 ton kömür için ödenen bedel arasında bir fark var mı? Yani muhakkak var ki işte, Zonguldak'taki özel sektör ki aşağı yukarı üretimin yüzde 50'sini de onlar karşılıyor, onlar kâr ediyor ama maalesef TTK zarar ediyor. Aynı şey şimdi çay için de geçerli yani biz, Türkiye'deki çay üretiminin yüzde 42'sini devlet, ÇAYKUR üretiyor, yüzde 58'ini özel sektör üretiyor. Özel sektör bu konuyla ilgili zarar etmiyor ama ÇAYKUR zarar ediyor. Yani genelde böyle bir KİT'lerle ilgili genel bir temayül var.

Aslında bizim önerimiz şu: Bunların rehabilite edilmesi yani teknolojik olarak eksikleri varsa biz bunlara teknoloji yatırımı yapalım. İşte, orada hep söylediler: "Bizim daha çok madenlerde dikey üretim var, dolayısıyla üretim zorluklarımız var." Ama muhakkak onunla ilgili de teknolojik yatırımlar vardır. Bizim teknolojiye yatırım yaparak özellikle -böyle nasıl söyleyeyim- dışarıya bağımlı olmayan... Mesela bizim otomotiv ihracatımız var ama bunun yüzde 89'unu ithal ederek üzerine yüzde 20 ilave edip ihracat yapıyoruz ama kömür, enerji üretimi tümüyle bize endeksli, buraya yaptığımız her yatırım yüzde 100 bize daha fazlasıyla dönecektir. Bu manada yatırımlarınız var mı? Şimdilik soracaklarım bu kadar.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Toplantımıza 16.30'da başlamak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.53

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.30****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)**

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın milletvekilleri, İkinci Oturumu açıyorum.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, öncelikle, TKİ’yi Türkiye ekonomisinin içinde bir kurum olarak konumlandırıp 2018 yılında kârı 198 milyon 861 bin lirayken 2019 yılında neden 100 milyon 960 bin 784,96 liraya düştüğüyle ve 2020 yılında beklenen kârın da 34 milyon 700 bin liraya düştüğüyle ilgili bir tespitte bulunacağım ve ardından da bir öneri getireceğim.

Tespitimiz şu: 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’ndaki bir bulguda aslında belirtilmiş ancak her nedense -burada sözüm Sayıştayın Grup Başkanetçisine- 2019 yılındaki Sayıştay Raporu’ndan bu bulgu çıkarılmış. Şimdi, bu o kadar kritik bir bulgu ki TKİ’nin kârını, gelirlerini artıracak, katlayabilecek bir öneriydi ve tespitleri içeren bir bulguydu ama çıkarılmış. Nedir bu bulgu? Ben size şu şekilde ifade edeyim: TKİ, 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 30’uncu maddesinin yedinci fıkrasındaki “İhalelik sahalar, ihale edilmeksizin bakan onayıyla ihtisaslaşmış devlet kurumlarına verilebilir.” ifadesinin üzerinden kamu kurumlarından, örnek olarak Eti Maden veya EÜAŞ’tan ihalesiz olarak bu kömür sahalarını alıyor. Daha sonra, kendi iştiraklerine, yüzde 48 payı bulunan KİAŞ’e ve yüzde 16 payı bulunan Yeni Anadolu Madencilik’e -eski adıyla Yeni Çeltik’e- yine ihalesiz olarak bu sahaları veriyor. Daha sonra, bu sahaları alan bu iştirakler de hiçbir alın teri dökmeden bu sahaları... Tabii, artık özel hukuk hükümlerine tabi oldukları için yine ihale etmeksizin -bildiğimiz anlamda ihaleden bahsediyorum tabii, yoksa 3 tane fiyat toplamaktan bahsetmiyorum- özel şirketlere bu sahaları veriyor. İştirakler yani KİAŞ ve Yeni Çeltik, kendi komisyonunu -öyle ifade edeyim- aradan alıyor ve işi özel şirketlere veriyor. İş alan özel şirket de -tıpkı saadet zincirinde olduğu gibi- komisyonunu alıyor, onun da bir alın teri dökmesine gerek yok, o da işi başka bir özel şirkete veriyor. O da işi yapmıyor, bir alın teri döküyor, işi bir başka özel şirkete veriyor komisyonunu alarak ve neticede sahadaki iş bir şirket tarafından yapılıyor.

Şimdi, burada gelir kaybına yol açan husus şu: Aslında, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu çok büyük bir kurum, çok köklü bir kurum. Bu sahaların işletmesini ihale etmek için bu kurulan iştiraklere ihtiyacı yok, kendisi bunu doğrudan yapabilir, sahada işi yapacak firmaya bu işi verebilir. Verirse ne olur? Kendi iştiraki dâhil, komisyon alıp çekilen bu aradaki özel şirketlerin hepsi devre dışı kalır ve ne olur? TKİ’nin gelirleri artar. Denklem bu kadar basit. Şimdi bu yapılmadığı için ben size kendi tespiti söyleyeceğim, sonra sizden de sizin hesaplamalarınızı isteyeceğim. Benim hesabıma göre, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun yıllık gelir kaybı -buna “zarar” da diyebilirsiniz- “kasasındaki delik” de diyebilirsiniz- 200 milyon lira; benim hesabım bu. Bu hesabın karşısına bir rakam koyarsanız hesaplamalarınızı yapın, sizden talep ediyorum. Eğer TKİ iştiraklerini kullanmayıp, onların üzerinden aracı firmaları da kullanmayıp, hepsini devreden çıkarıp sadece sahadaki işi yapacak firmaya işi verseydi ne kadar daha fazla gelir elde ederdi, bunu tespit edelim.

Şimdi, 2018 Yılı Sayıştay Raporu'nda bu hususa değinilmiş aslında ama bir tespit olarak değinilmiş, deniyor ki burada... Tablolar verilmiş, bakın, burada, KİAŞ'a ve Yeni Çelttek'e verilen sahalara, bunlardan alınan redevans ücretleri, bunların hepsi yazılmış ve deniyor ki: "Yukarıda görülen tabloya göre kurumun yaptığı 24 redevans ihalesinden 9 tanesi ve son beş yılda yapılan 7 ihalenin ise 5 tanesi kurumun iştiraklerine verilmiş, iştirakler de aldığı sahalardaki üretimi başka şirketlere yaptırmaktadır." Aslında, burada, sayısal olarak söylersek toplam önce 9 tane zincir oluşturulmuş -benim ifadem "saadet zinciri" ifadesi- 9 zincir burada var, tabloda yer alan son beş yılda da 7 ihalenin 5'i yani 5 zincir yine bu şirketlere iştirakler üzerinden âdeti... Üzülerek söylüyorum, kimse alınmasın, gücenmesin, bana göre bu peşkeş çekmektir. Şimdi, bir konu bu, bu çok kritik bir konu yani TKİ'nin bir işi verdiği anda, bir ihaleyi... Hem de istisna kapsamında aldığı, ihalesiz aldığı işi ihalesiz veriyor iştirakine, iştiraki de ihalesiz olarak TKİ'den aldığı işi ihalesiz olarak özel bir şirkete veriyor, o da ihalesiz aldığı işi özel şirkete, bir başka alt yükleniciye veriyor. Böyle zincir kuruluyor, herkes komisyonunu alıyor, zarar edense halkın şirketi Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu oluyor.

Şimdi, dolayısıyla bu konudaki hesaplamanızı sizden istiyorum. Bu konuyla ilgili bir vizyon yaratılabilirse önümüzdeki süreçte Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun kârının arttığını göreceğiz. Bununla siz de mutlu olursunuz, biz de oluruz. Geçmiş defterleri çok sıkıntılı TKİ'nin. Bu termik santral kurma şartlı verilen redevans sahalarıyla ilgili yaşadığımız gelişmeler aynı şekilde buraya da işaret ediyor.

Diğer taraftan, diğer bir konu... Biz bunu KİT Alt Komisyon toplantısında aslında konuşmuştuk, bu konu üzerine kurum da yanıt vermişti. Konu şuydu ve 2018 Yılı Raporu'nda da yer alıyor bu husus: Yapı-Tek İnşaat, püskürtme beton işiyle ilgili olarak, Garp Linyitleri İşletmesinde bir iş yapıyor 2012 yılı ile 2013 yılı arasında ve bu aşamada da Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Yapı-Tek İnşaat ve Ünüvar İnşaat adi ortaklığına 1 milyon 989 bin 165,82 lira fazla ödeme yapıyor ve bir yazı yazıyor, elimde resmî belgesi var, diyor ki: "Söz konusu sehven yapılan ödeme tutarının kurumumuza iadesi hususunda gereğinin yapılmasını rica ederiz." Ardından firma cevap veriyor ve diyor ki: "Konuyla ilgili gerekli incelemeler tarafımızca yapılmış olup ilgili yazının içeriği ve kayıtlarımızın tetkiki sonucunda aramızda icra edilen ana sözleşme ve ek protokolün değerlendirilmesinde bahis konusu ödemenin protokole uygun olduğu anlaşıldığından talebiniz uygun görülmemiştir." Bunun üzerine Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesinden görüş istiyor TKİ ve Müessese görüş veriyor, diyor ki: "Bu yapılan ödeme sehven yapılmıştır ve matematiksel bir hatadır." Yani bunun bu firmayla yapılan sözleşmeyle bir ilgisi yoktur diye. Yalnız burada Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunda İşletme Dairesi Başkanının bu konuyla ilgili ısrarla bu şirketin yanında tutum aldığı ve bu 1 milyon 989 bin 165,82 lirayı âdeti ortadan kaldırmak istediği yönünde çalışmaları var; bunu ben de yaptığım araştırmalarla tespit ettim. Aynı zamanda da her ne kadar TKİ Kurumundan ayrılmış olsa da bu şirketle kronik bir bağı olduğu da ortada. Bunu söylememin nedenlerinden biri sizin yaptığınız çalışma ortamını burada aslında biraz tarif edebilmek. Yani biz sizi buraya çağırıyoruz denetim açısından, geliyorsunuz denetleme yapıyorsunuz ama tekrar kurumunuza döndüğünüzde her gün kapınıza gelen müteahhitler ve özellikle kömürcülük alanındaki müteahhitlerin de motivasyonunun hiç de centilmence olmadığından ve belirli bir cazibe yaratabilecek motivasyonları da olduğundan hareketle TKİ Kurumunun mutlaka daha yakından denetlenmesi ve bu denetlemenin de size aslında kol kanat geren, size bir zırh sağlayan bir duruma gelmesi açısından önemli.

Şimdi, bu konuyla ilgili bize verilen yanıt şu, deniyor ki: "İki yıl sonra yapılan, yani daha sonra yapılan kesin hak ediş ve kesin kabul aşamasında bu tutar mahsup edildi şirketin alacağından." Ben, açıkçası bunu yemem, onu söyleyeyim. Yani orada ilave bir iş yaratılıp bu kadarlık, daha sonra da silinmiş olabileceği yönünde yoğun bir kanaatim var. O nedenle Sayıştay'ı bu konuda göreve davet

ediyorum. Mutlaka yerinde bu rakamları incelemelidir ama her hâlıkârda faizin tahsil edilmediği de açık, her durumda. Yani, 2012-2013 yılında yapılan bu ödemeler aradan geçen yıllarca süre sonra yapılan kesin kabul aşamasındaki yani o kesin hak ediş ve kesin kabul süreçlerinin içinde mahsup edildi denilse bile bu tutarın faizi mahsup edilmedi, her hâlıkârda. Dolayısıyla, bunun faizini almakla ilgili olarak sizin işlem yapmanızı istiyorum. Kaldı ki Sayıştay'ı burada göreve davet ediyorum, bu konuyu terk etmemelidir. Firmanın da bu konuyla ilgili yaptığı baskıları biliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sözlerimizi tamamlayalım Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Diğer bir konu, yine bulgular arasında yer alıyordu, o da bildiğiniz üzere Soma ve Tunçbilek'te bulunan iki santral yakılacak olan kömür de TKİ tarafından temin edilmek koşuluyla Çelikler'e Tavşanlı'daki saha ve Torku'ya o da Soma'daki saha, firmalara devredildi. Bu firmalar söz konusu santrallerden enerji üretilip EÜAŞ'a satıyorlar, parasını da alıyorlar ancak TKİ'ye çok cüzi miktarlarda ödemeler yapıyorlar. Bulguda da ifade edildiği üzere TKİ'nin alacakları 1,3 milyar lira seviyesine ulaşmış durumda. Torku'dan 1 milyar lira: Yani bu, açıkçası çok üzücü, bir devlet kurumu açısından, hükümet açısından, devlet açısından gerçekten en kibar ifadeyle çok üzücü bir durum var, üzerinde kocam soru işareti olan bir durum, karanlık bir durum. Bu firmalar ödeme güclüğü içinde olan firmalar da değil, bu ödemeleri yapmıyorlar ama ödeme güçlükleri de yok bu şirketlerin ve Çelikler'in de bunu alışkanlık hâline getirdiği ortada. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili hangi girişimlerde bulunuyorsunuz? Bu işi bir dava noktasına götüreceksiniz? Bu şirketlerin devletten bu kadar alacakları olsa ne kadar mücadelesini verirler, siz bu mücadelenin daha fazlasını vatandaşların vergileriyle görev yapan bir kurumun yönetim kurulu olarak acaba veriyor musunuz? Daha fazlasını veriyor musunuz? Elinizi kolunuzu bağlayan bir durum mu var? Size “Bu işlemlerin peşinden gitmeyin.” diyen mi var?

Evet, diğer bir konu da...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Süremizi epey aştık Sayın Yavuziyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İki konu var, tamamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sosyal yardımlaşma ve dayanışma kömür yardımlarıyla ilgili. Bunlar vakıflarla ilgili yapılan yardımlar. Şimdi, bu yardımlar öncelikle kime yapılıyor? “Öncelikle her türlü acil durum ve afetten zarar görenler ve şehit yakınları ile gaziler ise fon kuruluşuyla sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarınca belirlenecek kriter ve süreler çerçevesinde bu kanunla sağlanacak haklardan yararlandırılır.” diyor. Burada tabii bunun da bir usulü var, usulü itibarıyla da bir ailede asgari ücretin 1/3'ünden daha az gelir varsa bu “fakir” olarak, “fakirlik” tanımlaması olarak yapılıyor ve bu ailelere yardım yapılıyor. 2018 yılı itibarıyla da 2 milyon aile. Bir önceki yılda yaklaşık 2 milyon, yani 2 milyonun biraz üzerinde, dolayısıyla 5 kişilik aile olarak değerlendirirsek Türkiye'de resmî olarak tanımlanmış fakir ailelerde bulunan vatandaşlarımızın sayısının 10 milyonu aştığını aslında bu yapılan yardımlar çerçevesinde görüyoruz.

Şimdi, buradaki konu da şu: Kamu İhale Kanunu madde 3 “İstisnalar” başlığı altında deniliyor ki: “Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararları kapsamında; işleticisi kim olursa olsun, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün kendisine veya bağlı ortaklık veya iştiraklerine ait olan kömür sahalarından yapacağı mal ve hizmet alımları,” istisna kapsamında ihale edilmeksizin sizin verdiğiniz işler ve aynı şekilde de siz bu sosyal yardım noktasında dağıtılacak kömürle ilgili olarak da sadece iştiraklerinizden kömür alabiliyorsunuz. Şimdi, peki, iştiraklerin aldığı sahalarda ürettiği kömürler sizin dağıttığınız toplam kömür tonajıyla uyumlu mu?

Hayır değil, burada bir açık var. Dolayısıyla, her ne kadar kanun hükmüne göre siz sadece iştiraklerden bu sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfının dağıtacağı kömürleri alıyor olsanız da iştirakler bunu müteahhitlerden tamamlıyorlar, kendi sahaların dışındaki kısmını. Dolayısıyla, burada, yine, araya iştirakler girmiş oluyor ve yine, özel şirketlerden kömür tedarik etmiş oluyorlar ve bir diğer nokta da “Neden TKİ’nin kendisinin bu kömürü üretmediği, bunun işletmesini yapmadığı ve bu kömürleri de sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfına aktarmadığı?” sorusu. Çünkü TKİ lavvar tesisleri var. Bunu kendisi yapabilir. Neden kendisi yapmıyor? Şimdi bu konuyla ilgili –toparlıyorum- Kurumun 2019 yılında kendi imkânlarıyla ürettiği kömür miktarı 5,6 milyar ton, bunun 2,5 milyon tonunu fon kömürü olarak dağıtıyor ancak büyük kısmını müteahhitlerden alıyor. Kurum, kendi kömürlerinin düşük kalorili ve yüksek kükürtlü olmaları nedeniyle tamamını dağıtamadıklarını söylüyor. Oysa elinde lavvar, kriblaj gibi zenginleştirme tesisleri var. En azından müteahhitlerden aldığı miktarları azaltma imkânına sahip, kendisi de bu kömürü üreterek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım lütfen Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Toparlıyorum. Yani konunun dışında bir şey konuşmuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Herhâlde canım. Konunun dışında konuşmak istersek bir saatte konuşuruz. Konuyla ilgili ama lütfen... Süre veriyorum, o süreye de uyulması gerekiyor Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dolayısıyla, Türkiye Kömür İşletmeleri olarak neden bu dağıtılan kömür yardımlarındaki kömürün üretilmesiyle ilgili aksiyon almıyorsunuz? Bunu görüş olarak sormuyorum, bana bunu matematiksel olarak ispat edin “Biz yaparsak şu kadar tutara mal ederiz, şu kadar kömür üretebiliriz, bu yıl bu kadar üretiriz, 2021’de bu kadar, 2022’de bu kadar, 2023’te bu kadar, 2024’te bu kadar, 2025’te bu kadar.” diye. Yani burada sadece geçmiş değil, bir gelecek vizyonunda da bir planınız var mı görelim, TKİ’nin gelirlerini artırmak için.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Son...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen, yazılı olarak...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Son bir konu söyleyeceğim. Bir dakika, teşekkür edeceğim müsaade ederseniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu olarak, Zonguldak’ta Genel Müdürlüğü bulunan Türkiye Taşkömürü Kurumundan, Türkiye’de üretilmeyen ve ithalata bağımlı olduğumuz ATEX sertifikalı yani alev yaymaz ürünleri –bunlar şalterler, motorlar- siz de koordine olarak temin etmeye başladınız, geçtiğimiz günlerde de testlerini yaptınız. Ben, bu konuyla ilgili size teşekkür ediyorum, ümit ediyorum ilerleyen süreçte hem TTK’yle olan iş birliğiniz artacak hem bu konuyla siparişlerinizi, bütünüyle ithal etmek yerine, yerli ve millî bir kurumumuz olan TTK’dan temin etme yolunu seçersiniz aynı zamanda da ben, TKİ’nin ihale ettiği, etmediği iştirakleri veya iştirakleri üzerinden aldığı sahalarda yaptığı kömür madenciliğinde de TTK’dan bu ATEX sertifikalı ürünleri alması yönünde de maddeler koymanızı sizden talep ediyorum. Yani zaten oraya “Yerli ve millî üretim önceliklidir.” yazarsanız bu TTK açısından oldukça faydalı olacak.

Ben, özellikle göreve geldiğiniz günden bugüne kadar yaptığınız çalışmalar için size teşekkür ediyorum. Bu önümüzdeki süreçte de TKİ’de unutulmaz, pozitif bir iz bırakmak istiyorsanız, gelirlerini artırıcı yönde, aradaki komisyon alan firmaları devreden çıkaracak bir sistemi hayata geçirmek için mücadele etmenizi sizden talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tuncer, buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, 2016 yılında dönemin Türkiye Kömür İşletmeleri genel müdürü hakkında KİT Komisyonunda bir suç duyurusu hazırlamış ve bulunmuştum. Bunda özetle şöyle demiştim: Eynez Maden Ocağı’nın işletilmesi hususunda yüklenici firma olan Soma Kömür İşletmeleri AŞ ile TKİ arasında hizmet alımı sözleşmesi imzalanmış ve bu ocağın işletilmesi yüklenici firmaya devrolmuştur. 13 Mayıs 2014 tarihinde Eynez Maden Ocağı’nda meydana gelen ve 301 kişinin ölümüyle sonuçlanan maden kazası sonrasında ölen kişilerin yakınları tarafından maddi ve manevi tazminat davaları açılmaya başlanmış ve bu davalarda davacılar, ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir talebinde bulunmuşlar. Yüklenici firmanın TKİ Kurumu Genel Müdürlüğü nezdinde doğmuş ve doğacak hak ve alacakları üzerinde 300 bin TL ile 500 bin lira arasında değişen miktarlarda mahkemeler tarafından ihtiyati haciz kararları uygulanmaya başlanmış. Bu kapsamda, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğüne intikal ettirilen icra takibi alacakları için sıra cetveli oluşturulmuş ve Temmuz 2015 tarihi itibarıyla 348 adet ihtiyati haciz kararı, sıra cetveline alınmıştır. Yani Temmuz 2015 itibarıyla bir ortalama yaparsak 348 tedbir ve haciz kararı için 400 bin lira ortalamadan 139 milyon 200 bin liralık, TKİ hakkında ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararları uygulanmış.

Şimdi, sorum şu: Soma Kömür İşletmeleri Anonim Şirketi ile Türkiye Kömür İşletmeleri arasındaki hizmet sözleşmesi nedeniyle ve 301 madencinin ölümüyle sonuçlanan Soma faciası sonrasında madencilerin yakınları tarafından açılan maddi ve manevi tazminat davalarında ortaya çıkan tazminat bedellerinden Soma AŞ’nin sorumlu olmasına rağmen ve bu ocakları Soma AŞ’nin işletiyor olmasına rağmen tazminat davaları nedeniyle Soma Holdingin yerine Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından kaç Türk lirası ödenmiştir? Hâlen devam eden dava var mıdır? Var ise kaçtır?

Yine, suç duyurusunda bulunduğum dönemdeki bir husus: Bu Soma AŞ, Türkiye Kömür İşletmelerinden bir temlik talebinde bulunuyor “Sahalardan kömür üretimi işine karşılık tahakkuk edecek ve doğacak olan alacaklardan Haziran 2014 hak edişlerinden başlamak kaydıyla 300 milyon lirasına denk gelecek kısmın ‘x’ bankasına temlik verilmesi hususunun onaylanmasını istiyorum.” diye Kurumunuza müracaat ediyor. Bunun üzerine Türkiye Kömür İşletmeleri Daire Başkanlığı 2014 tarihli yazıyla firma dilekçesindeki taleple ilgili olarak “Kalan rezerv miktarı ve aylık program üretim miktarına göre hak ediş tutarları hesaplanmış olup söz konusu ocaklarda yapılan denetimler sonucu tespit edilen eksikliklerin giderilmesi ve firma tarafından tekrar kömür üretimine başlanması durumunda iş programı doğrultusunda faaliyet göstermek kaydıyla yapılacak ilk hak edişten başlamak üzere 182 milyon 134 bin 867 liralık temlik işlemi, finansman programı çerçevesinde uygun bulunmuştur.” diyerek 184 milyonluk temlike onay veriyor ve sizden, henüz doğmamış alacaklarını “x” isimli bankaya temlik ediyor. Soma AŞ’nin Kurumunuzdan henüz doğmamış alacaklarını bir bankaya verdiği 182 milyon 134 bin 867 liralık temlik nedeniyle Türkiye Kömür İşletmeleri olarak temlik alan bankaya ödeme yapılmış mıdır? Kaç lira ödeme yapılmıştır? Yapılan ödemeler Soma AŞ’den tahsil edilmiş midir?

Bu hususları cevaplamanızı rica ediyor, ayrıca yeni görevinizde size başarılar diliyorum. Liyakatlı bir Genel Müdürümüzünüz, işiniz zor ama kolaylıklar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Yasin Bey, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Diğer komisyondan geldiğim için... Kusura bakmayın.

“Hizmet alımları, asıl işveren, alt işveren ilişkilerinden kaynaklanan hukuki problemler doğurduğu ve Kurumun takip etmek zorunda kaldığı iş davalarının sayısının önceki yıllara göre sürekli artış gösterdiği ve bu konuda açılan davaların çoğunlukla Kurum aleyhine sonuçlandığı görülmektedir.” tespiti yer almakta. Sorum şu: 2017-2018 yılları arasında Türkiye Kömür İşletmeleri aleyhine açılan, devam eden, sonuçlanan kaç iş davası mevcuttur? Bu davalarda, yüklenici firmalar aleyhine açılan ve yükümlülük kabul etmedikleri için Kurum aleyhine sonuçlanan davalar nedeniyle Türkiye Kömür İşletmeleri ne kadar tazminat ödemek zorunda kalmıştır? Türkiye Kömür İşletmelerinin, hizmet alım sözleşmelerinden kaynaklanan bu zararı tekraren ödememek gibi aldığı tedbirler nelerdir? Bunu sormak isterim.

Ayrıca, termik santral kurma şartı redevans sözleşmelerinde sözleşmede belirtilen fiyatın ÜFE’yle güncellenmesi yerine piyasa takas fiyatıyla kullanılması sonucu yıllar itibarıyla kullanılan, uygulanan 79 milyon 387 bin Türk lirasıyla ilgili hesaplanacak bu zamana kadarki ilave gelir kaybı ile yasal faizinin ilgili firmalardan talep edilmesi önerisi doğrultusunda bir sorum olacak, o da: Redevansçı firmalara geriye dönük işlemler nedeniyle tahakkuk ettirilen tutar faiziyle birlikte ne kadardır? Redevansçı firmaların itirazı da dikkate alındığında bu tahakkuk ettirilen tutarın tahsili ne şekilde mümkün olacaktır? Mahsuplaşma şeklinde bir tahsis süreci mi olacak, yoksa Türkiye Kömür İşletmelerinin kamu zararı hanesine mi yazılacak?

Yine, öneri 2 doğrultusunda Maden Kanunu’nun 29’uncu maddesi gereğince sadece yer altı işletmeleri için uygulanması gereken fiyat farkının Kolin Termik Santralinin açık ocaklardan temin ettiği kömürler için verildiği tespit edilmiştir. Kolin Termik Santralinin enerji üretiminde kullandığı kömürü açık ocaklardan temin etmesi nedeniyle verilen fiyat farklarının firmadan tahsil edilmesi doğrultusunda bir soru sormak istiyorum. Türkiye Kömür İşletmeleri anlaşıldığı kadarıyla redevans tahakkuklarını yer altı maliyet artış farkı olmaksızın güncellemiş, ancak Kolinden eski alacaklarının tahsili için herhangi bir girişimde bulunmamıştır. Kolin firması termik santralin enerji üretiminde kullandığı kömürü açık ocaklardan temin etmesi nedeniyle ne kadar kazanç elde etmiştir? Türkiye Kömür İşletmeleri Kolinden bu haksız kazançtan doğan geçmiş alacaklarını tahsil etmek için bir girişimde bulunmuş mudur? Kurumun zarara uğratılmasıyla ilgili bu konuda bir soruşturma açılmış mıdır?

Son sorum olsun. Türkiye Kömür İşletmelerinin hümik asitten kozmetik üretimini konu alan proje kapsamında bir soru sormak istiyorum. Özellikle, Türkiye Kömür İşletmeleri uzmanlık alanına girmeyen kozmetik sektörüne neden girmiştir? Sayıştay raporunun yansıttığı üzere 2,2 milyon liralık bir üretim ve danışmanlık hizmetleri harcamalarının yanında Genius Danışmanlık Şirketine de maliyetler ve giderler hariç yıllık 4,7 milyon lira ödeme yapmıştır. Bununla birlikte, üretilen kozmetik ürünleri elde kalmış, son kullanma tarihleri geçmiş ve Kocaeli Kandıra’daki üretim tesislerinin stoklarında bulunan kozmetik ürünler için bekletilen ham maddelerin raf ömürleri dolmuştur. Soruma geçiyorum. Türkiye Kömür İşletmeleri kozmetik ürün satışlarından ne kadar gelir elde etmiştir? Kurumunuz tarafından üretilen ve son kullanma tarihi geçen ürünler çöpe mi gitmiştir? Türkiye Kömür İşletmeleri, uzmanlık alanına girmeyen bu üretimlerden dolayı ne kadar zarar etmiştir? Üretimine, Covid-19 salgınının ardından başladığınız kömür özlü kolonya satışından yapılan gelir veya kaç kurum veya kuruluşa bu kolonyayı ücretsiz dağıttınız? Onu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Ceylan.

NEVZAT CEYLAN (Ankara) – Efendim, ben, her şeyden önce Türkiye Kömür İşletmelerine teşekkür etmek için söz almış bulunuyorum. Kendi memleketim olan Nallıhan Çayırhan Termik Santrali yirmi yıldan bu yana bir özel şirket tarafından işletilirken süresi dolduktan sonra tekrar işletmek üzere Türkiye Kömür İşletmeleri ve Türkiye Elektrik Üretim AŞ'yle beraber tekrar üretime başladılar. Bu devir sürecinde çok sancısız, güzel bir devir dönemi yaşadık. Oradaki hiçbir işçinin hakları zayı olmadı, bütün haklarıyla beraber devlete geçmiş oldu. Onun için, emeği geçen başta bürokrat arkadaşlarımıza, başta Genel Müdürlüğümüze ve Türkiye Elektrik Üretim AŞ Genel Müdürlüğüne ve elbette ki Bakanlığa yürekten teşekkür ederim. Emeği geçenleri de şükranla anıyorum, sağ olun, var olun diyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de öncelikle bugünkü KİT görüşmelerinin, TKİ için daha verimli çalışmalara, daha güzel çalışmalara vesile olmasını dileyerek başlamak istiyorum. Sayın Genel Müdüre de –Temmuz ayında atandı ama- görevinde başarılar diliyorum. Yani bugünkü görüşme ve toplantılarda da –öyle gözüküyor ki- bundan sonra çok daha iyi sonuçlarla karşılaşacağız, bunu umuyor ve bekliyoruz.

Tabii, özellikle bu piyasa takas fiyatı ve ÜFE fiyatlama konusundaki bu iki konudaki seçenek ve bunun Kurum üzerine getirmiş olduğu bazı külfetler konuşuldu ve sonuçta bununla ilgili gerekli işlemler yapılmış, raporlamalar da yapılacak, Sayın Başkana gelecek. Sayın Başkan, KİT Komisyonu adına bunu sizden istediler; burada önemli olan kamu kaynaklarının israfının önlenmesi. Tabii, nedir, ne değildir, bu kararın verilmesinde bir eksiklik var mıdır? Çünkü karar vermek aslında bu tür kurumlarda kolay bir şey değildir, karar, geleceği ilgilendiren bir konudur, gelecekse belirsizliklerle alakalıdır. Onunla ilgili de hakkaniyetle ilgili olarak gerekli takibatlar mutlaka yapılıyordur çünkü bizim açımızdan bu son derece önemli bir husustur. Sonuçta kamu kaynakları ve o kaynakları korumayla, onların denetim ve takibini yapmayla da bizler burada millet tarafından görevlendirilmiş olan milletvekilleriyiz. Onun için, içimiz rahat, bugüne kadar yapılanlar yani o geçmişte yapılandan dolayı değil, takibi anlamındaki yapılanlar ve yapılacak olanlar konusunda onunla ilgili teşekkür etmek istiyorum.

Mali tablolarla ilgili bir iki şey söyleyeceğim ama tabii, burada bize sunulan, takdim edilen mali tablolar tek düzen muhasebe sistemine göre hazırlanarak verilen mali tablolar. Maden işletmeleri, Türkiye finansal raporlama standartları IPRS'ler gereğince de raporlanması gerekiyor. Yine, benim de bildiğim kadarıyla TKİ de bu raporlamaları yapıyor. Ben bu TFRS'ye göre hazırlanmış en son mali tablolardan istiyorum, burada sizden bir talebim bu.

Bunlar, özellikle TFRS'ye göre hazırlananlar ile bize takdim edilen tek düzen muhasebe sistemine göre verilen finansal raporlar arasındaki temel farklılıklar ve bunların nedeni belli kalemler açısından, eğer bunu da bir ek olarak buna ilave ederseniz memnun olurum. Değilse iki mali tabloyu karşılaştırarak onu görürüz. Bunu şunun için diyorum: Kurumun sonuçları açısından yaklaşımınızı anlama açısından diyorum, böyle bir ilave yaparsanız.

Ben bir iki kalemde... Ama onu söylemeden önce özellikle faaliyet sonuçlarını gösteren gelir tablolarının bizim Sayıştay raporlarındaki sunumu hep özete gitmeye başladı son zamanlarda, bunu ben birkaç defa dile getirdim ama bu tablolar tabii daha önceden basıldı. Çünkü bazı gelir kalemleriyle, bilançodaki varlık ve kaynak kalemlerini ilişkilendirme noktasında detayı göremeyince zorlanıyoruz. Yani bundan sonraki raporlamalarda gelir tablolarını hiç olmazsa o standart şekliyle o alt ana başlıklarında grup adlarıyla değil de diğer defterikebir düzeyinde verilmesi biraz daha bizim değerlendirmelerimize

katkı sağlayacak diye düşünüyorum. Burada bir iki kalemlle ilgili, yine o detayları göremediğimden dolayı... Gelir tahakkukları aslında toplam içerisinde çok olmasa da rakamsal olarak önemli rakamlar. Gider tahakkukları da var ama bu gelir tahakkukları genellikle nereden doğuyor? İşin doğrusu onu görmek istedim. Biliyorsunuz bunlar dönemler arasında faaliyet sonuçlarına da yansıyan konular.

Kıdem tazminatları, anladığım kadarıyla mali tablolara yansıtılıyor, önemli ölçüde işçi çalıştıran bir kurum açısından aslında bu önemli. Birçok kamu iktisadi teşebbüsümüz maalesef bunu tek düzende böyle bir zorunluluk olmadığı gerekçesiyle almıyorlar ama bunlar, mali tablolar açısından faaliyet sonuçlarını sağlıklı değerlendirme açısından son derece önemli.

Bu maliyet sistemiyle ilgili aslında benim soracağım bir soru vardı ama bu arada da böyle bir konuşma imkânı oldu. O sistemle ilgili gerekli çalışmalar yapıldı ki ben bundan bir önceki KİT toplantısında da bu konuyu gündeme getirdiğimi düşünüyorum. Çünkü daha evveliyatında biraz maliyetler konusunda, özellikle de yönetim bazlı, yönetime katkı sağlayacak maliyet sistemleri konusunda kurumda bir eksiklik vardı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Vekilim, söyleyin biz de duyalım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Maliyet sistemi yani oradaki maliyet sisteminin yönetim amaçlı, yönetim maksatlı olarak yeniden ele alınması. Şu anda bir maliyet sistemi var, maliyetler hesaplanıyor. Onda şu an herhangi bir şüphe görünmüyor, Sayıştayın da öyle bir tespiti de yok ancak yönetim maksatlı kullanılması bazı kararların alınmasında, finansal kararların alınmasında katkı sağlayacak diye düşünüyorum ve onu da arada konuştuğumuzda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hangi kararlar, aksayan kısım nedir?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya Deniz Bey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biz de duyalım diye söylüyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ben de onu söylüyorum, diyorum ki: Yönetim bazlı maliyet sistemleri, maliyet karar destek sistemleri oluşturulmasının kurum açısından katkı sağlayacağını ve kurum yetkilileri de bu konuda önemli çalışmalar yaptıklarını ve bu sistemin önemli ölçüde katkı sağladığını söylediler yani onu ifade etmek istiyorum. Daha önceki toplantılarda da bu konuyu gündeme getirmiştik. Bu, kurumun finansal bilgi üretme ve bu bilgiyi karar almada kullanmasında katkı sağlayacak bir husus, daha da iyileştirilmesi için ifade etmeye çalıştığımız bir husus.

Ben, tekrar bu çalışmaların, kurumun verimliliği, kârlılığı açısından katkı getireceğini ifade ediyorum. Çok güzel katkılar yapıldı, değerlendirmeler yapıldı ve bunlar mutlaka kurum yöneticileri tarafından da dikkate alınacak, gerekleri yerine getirilecektir diyor, çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, değerli arkadaşlar; bugün yapmış olduğumuz toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Sayın Genel Müdüremüzi tebrik ediyorum, başarılar diliyorum. Öncelikle kurumunuzun kömür madenciliğinde sahip olduğu yüksek üretim potansiyeli ve birikimleri ve deneyimleriyle öncü ve yol gösterici olarak günümüze kadar yapmış olduğunuz hizmetlerden dolayı da ayrıca tebrik etmek istiyorum.

Gelişen ve büyüyen Türkiye hedefimizde, Türkiye Kömür İşletmeleri üzerine büyük bir rol düştüğünü belirtmek istiyorum. Enerjide dışa bağımlılığı azaltacak birçok adımlar atıldı. İnşallah önümüzdeki süreçte dışa bağımlılığın önüne geçilecek birçok atılımlar gerçekleşmiş olur. Bunun ilk meyvesini de Karadeniz’de keşfedilen 405 milyar metreküp doğal gaz rezerviyle almış bulunmaktayız. Önümüzdeki süreçte keşfedilecek diğer enerji kaynaklarıyla da dışa bağımlılığımızın sona ereceğine yürekten inanıyorum.

Ülkemizin en önemli enerji kaynaklarından biri olan kömürü istediğimiz ölçüde değerlendirebilirsek enerji ihtiyacımızın büyük bölümünün karşılanabileceğini düşünüyorum. Kömürlerimizi uygun teknolojilerle ekonomimize kazandırmak için Türkiye Kömür İşletmelerine büyük bir görev ve sorumluluk düştüğünün altını çizmek istiyorum.

Ülkemiz yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından çok zengin bir ülke. Bugün savunma sanayisindeki teknolojik ürünlerin hemen hemen tamamında nadir toprak elementleri kullanılmakta. Ayrıca, rüzgâr türbinlerinde, nükleer santrallerin yakıt çubuklarında, savaş uçaklarında, gece ve gündüz türbinlerinde, MR cihazlarında ve birçok alanda nadir toprak elementlerinin kullanıldığını biliyoruz. Kömürün içinde bulunan bu nadir toprak elementlerinin çıkarılması konusunda bir çalışma yapıyor mu?

Devletimizin muhtaç ailelerin kış aylarında olası mağduriyetlerini önlemek ve soğuk kış aylarında ısınmalarını sağlamak amacıyla yapılan yardımlardan bir tanesidir. Bu konuda da kömür işletmeleri özellikle son yıllarda ciddi bir görev üstlendi, tebrik ediyorum.

Sosyal yardımlaşma tarafından gelir seviyesi düşük olan vatandaşlara kömür yardımı yapılmaktadır. Bu yardımlar Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından belirlenen kurallar doğrultusunda sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonlarına teslim edilerek vatandaşımıza ulaştırılmakta. Bu konuda da sizleri kutluyoruz, tebrik ediyorum.

Sözlerime son verirken yapmış oldukları güzel işlerden dolayı Türkiye Kömür İşletmelerinin tüm çalışanlarını ve yöneticilerini tebrik ediyorum, bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Çalışmalarınızı yakından takip edip destekçiniz olacağımızı da bilmenizi istiyorum.

Tebrik ediyorum. Hayırlı uğurlu olsun efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Buyurun Sayın Kartal.

İRFAN KARTAL (Van) – Sayın Başkan, değerli hazırun; benim seçim bölgemde Van Erciş linyit kömürü ve Şahmanis linyit kömürü sahaları 1939’dan beri çalışılan iki kömür sahasıydı. Son zamanlarda bu iki sahanın da kapandığını biliyoruz. Bu iki saha hakkında araştırma ve yeni bir değerlendirme yapılmasını arzuluyorum. Bu konuda Genel Müdürlüğümüzün çalışmalarını istiyorum, kendilerine başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kartal.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin görüşlerini, sorularını dinlediniz. Şimdi, soruları yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, sayın vekillerimiz sorularını sorarken ben de elimden geldiğince notlarımı aldım cevap verebilmek amacıyla. Cevap verebileceklerime vereceğim. Büyük bir bölümüne de izin verirsiniz yazılı cevap vermek istiyorum çünkü gerçekten detaylı sorular var. Hepsine burada cevap vermem zaten pek mümkün olmayacak sanırım.

Açık ocak madenciliğinde dekapaj faaliyetlerinde nebati toprağın korunmasına ilişkin bir sorumuz geldi. Bu yer üstü madenciliğinde kömürün üzerindeki örtü tabakasının kaldırılması anlamına gelen dekapajda öncelik olarak biz sorunun kendisinde bahsedildiği gibi nebati toprağı kesinlikle alıyoruz, bir yerde depoluyoruz ve daha sonra kazı işlemleri tamamlandıktan sonra bizim yeşillendirme yapacağımız alana o toprağı tekrar yerleştirerek o bölgeyi yeşillendiriyoruz. Bu konuda zaten bizde çevre konusunda gerçekten hassasiyeti olan bir kurumuz ve buna dikkat ediyoruz.

Diğer bir sorumuz da Garp Linyitleri İşletmemizdeki Mekanizasyon Projesi'ndeki gelişmelere ilişkin bir soru geldi. O proje tamamlandı, 2 tane yer altı panomuz tam mekanize olarak; tamburlu kesicisiyle, konvöyörüyle, şiltleriyle devreye girdi, üretimlerini yapıyorlar. Buna ilişkin detaylara da yine eğer müsaade ederseniz yazılı olarak cevap vermek istiyorum çünkü sorunun içerisinde bayağı detaylar vardı.

Bir diğer soru, yine şamlarla ilgiliydi. Kömür doğası gereği üretim sonrasında zenginleştirilmeye ihtiyaç duyan bir ürün. Gerek sanayiye gerek termik santrallere gerekse test amaçlı verilmeden önce zenginleştirme ünitesinden -bizim "lavvar" adını verdiğimiz- sonra satılıyor. Bu arada, tabii, üretimden, kömürün muhteviyatından kaynaklanan nedenlerle –"şlam" tabir ettiğimiz bizim- içerisinde çok ince taneli kömürlerin bulunduğu ürünler oluşabiliyor. Hâlihazırda kurumumuz bünyesinde lavvar tesislerinin verimliliğinin artırılmasına ve üretimdeki bu ince kömürlü tanelerin miktarının daha azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Yani şlam miktarının azaltılması ve daha çok ürünün kazanılması anlamında bu faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bunun yanında bugüne kadar işletmelerimizde oluşmuş olan -yine bizim "şlam" diye tabir ettiğimiz- içerisinde ince taneli kömürlerin bulunduğu alanların değerlendirilmesine ilişkin, ekonomiye kazandırılmasına ilişkin çalışmalarımız var, hatta yakında ihaleye de çıkıyoruz. Onların bir şekilde hem çevresel boyutunun bertaraf edilmesi hem de ekonomiye kazandırılması anlamında çalışmalarımız var. Bunu da burada ifade etmek istiyorum.

Kozmetik ürünleriyle ilgili birkaç soru geldi. Ona ilişkin bir cevap vermek istiyorum kısaca. TKİ AR-GE faaliyetleri kapsamında ısı değeri nispeten düşük olan ve "leonardit" adını verdiğimiz kömürlerden elde edilen kozmetik ürünlerle geçmişte -sayın vekillerimizin ifade ettiği gibi- bazı çalışmalar yürütülmüş ama hâlihazırda bunun Genel Müdürlüğümüzde devam ettirilmediğini belirtmek isterim. Bu üretilen kozmetik ürünler; Bakanlığımız, kurumlarımız ve bazı kamu kurumlarımıza hediye olarak dağıtıldı. Herhangi bir ticari satışı söz konusu olmadı ama yine ben sorulan soruya detaylı cevapları yazılı olarak ileticeğim kendilerine.

Tazminatlarla ilgili bir soru geldi. Birçoğunuzun malumu olduğu üzere Soma'da Soma AŞ'den kaynaklı...

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Bu hediyeler kaç mal oldu? Onları da yazacaksınız.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Sayın Vekilim, hepsini bildireceğim yazılı olarak, detaylı olarak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Detaylı olarak Sayın Genel Müdürüm. Sayın milletvekillerimizin sorduğu soruları detaylı olarak, yazılı olarak verin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Evet Sayın Başkanım. Kesinlikle bütün detaylarıyla cevaplayacağız soruları.

Kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmesine ilişkin kısaca bilgi vermek istiyorum. Buna ilişkin sorular da gelmişti. Bu, hizmet alımıyla faaliyet gösteren Eynez Yeraltı Ocağı'nda geçtiğimiz yıl 2.184 kişiye toplamda 38 milyon 623 bin 588,94 lira ödeme yapılmış olup 78 kişinin ödeme işlemleri de devam etmektedir. Onlara kişilerden kaynaklanan bazı aksaklıklardan dolayı ödeme yapılmamış, ödeme işlemleri devam etmektedir.

Ayrıca, bunun yanında geçtiğimiz yıl temmuz ayında İş Kanunu'nda yapılan değişiklikle, kanun maddesi kapsamında Işıklar, Atabacası ve Geventepe maden ocaklarında çalışan işçilere de, toplam da 3.719 kişiye toplam da 153 milyon 521 bin 924,09 lira ödeme yapılmıştır, işçilerin mağduriyetinin giderilmesi anlamında bunu da ayrıca belirtmek istiyorum.

Sosyal yardımlaşma ve dayanışma kömürleriyle ilgili birkaç soru geldi. İzniniz olursa, bu soruya da geçtiğimiz yıl kömür dağıtımıyla ilgili son figürleri, rakamları sizinle paylaşarak cevap vermek istiyorum ve buna ilişkin yine sorulardaki, tutanaklardaki detayları da tarafınıza, Komisyona ileteceğim. 2020 yılında 1 milyon 651 bin ton programlanmış muhtaç ailelere ulaştırılmak üzere ve kurumumuz tarafından bugüne kadar programın da üzerinde 1 milyon 661 bin ton kömür sevk edilmiştir. Bu daha sonrasında bizim valiliklerimizin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı üzerinden ilave talepleri çerçevesinde bu rakam değişebilmekte, son rakamı paylaşıyorum sizinle ve yaklaşık 10 bin tonluk dağıtılacak bir miktar kalmakta, gerçekleşme oranı da yüzde 99,40.

Konuşmamda ifade ettiğim gibi bu yıl yani 2020 yılında yine, Millî Eğitim Bakanlığımızın kurumlarına ve okullarına bir kömür dağıtımına başlamıştık ki bunu ithal kömürün azaltılması ve yerli kaynaklarımızın daha çok kullanılmasını bu sektörde sağlamak amacıyla başlattığımız bir faaliyetti. Bu kapsamda da 499 bin ton kömür programlanmıştı ve bugüne kadar 484 bin kömür yaklaşık 500 bin olarak konuşmamda söylemiştim, onda da öyle bir gerçekleşme var.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm “2018 yılı teslim edilen kömür miktarı 2 milyon 602 bin 148 ton.” diyor.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Bu 2020 yılını... Evet.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Siz, 2020 yılında... Yani düştü mü?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Evet, evet. Programlanan tabii, yani talep edilen 1 milyon 651 bin ton bize ulaşan, ilave talepler olabiliyor, biz onları da imkânlarımız çerçevesinde karşılamaya çalışıyoruz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Tamam, teşekkür ederim.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Bir soru da notlarımın arasında şimdi görüyorum, termik santrallere daha kaliteli kömür verilmesiyle daha az emisyonların oluşabileceği yönünde bir soru gelmişti sanırım. Biz termik santrallere karşılıklı imzalamış olduğumuz uzun dönemli anlaşmalarla kömür tedarik ediyoruz, kömür veriyoruz ve bu kömürlerin kaliteleri de özellikleri de o santrallerin dizayn değerlerine göre belirleniyor. Mesela, bir örnek vermek gerekirse, şu anda faaliyette olan Soma Termik Santrali'nin 6 ünitesinden 1 ve 4 ünitelerini 2.400 kilokalorilik ısı değerinde bir kömür veriyoruz ama 5-6 üniteleri dizayn değeri tamamen farklı olduğu için 1.500 kilokalorilik bir kömür veriyoruz. Yani tamamen o santralin dizayn değerine göre bizim kömürlerimizi bu tarafta ayarlamamız söz konusu.

Diğer taraftan şimdi aklımda, bunu görüyorum: NTE'yle ilgili bir şey var. Ben geçmişte Nadir Toprak Elementleri Enstitüsünün başkanlığını yapmış biri olarak da o zaman yaptığım çalışmalarda hakikaten ülkemizdeki kömürlerin NTE açısından oldukça zengin olduğu tespitini yapmıştım, çalışmalarım onu göstermişti, şimdi bulunduğum konum itibarıyla da bu alanda çalışmalarımız

sürecek. İnşallah, kömürlerimiz içerisinde varsa NTE'leri özellikle termik santral külleri de dahil olmak üzere onların kazanılması yönünde Bakanlığımızla birlikte, Bakanlığımız bünyesinde kurulmuş olan TENMAK'la birlikte faaliyetlerimiz olacak, onu da Komisyonla paylaşmak isterim.

İş sağlığı ve güvenliği alanında faaliyetlerimiz devam ediyor, kurum olarak bu konuda oldukça iyi noktada olduğumuzu da söylemek istiyorum. Geçmiş yıllara göre kaza ağırlık oranımızda iyileşmeler var ve bunu devam ettirmek istiyoruz. Ben kurum olarak, kurumun genel müdürü olarak gerçekten bu konuya özellikle hassasiyet gösterdiğimi belirtmek istiyorum, üzerinde hassasiyetle duruyoruz.

Kâr zarar durumlarını, ben, izin verirsiniz, onları yazılı olarak bildirmek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Genel Müdürüm.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Şimdilik bunlar burada kalsın diyorum ve diğer bütün soruları da müsaade ederseniz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Detaylı olarak sayın vekillerimizin sorularını...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Yazılı olarak cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü ile müesseselerinin 2017-2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu 2017 yılı bilançosu ve 172 milyon 925 bin Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Türkiye Kömür İşletmeleri kurumu Ege Linyitleri İşletmesi müessese müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 dönemi sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 31/5/2017 tarihli bilançosu ve 134 milyon 181 bin 200,59 Türk lirası dönem zararıyla kapanan 1/1/2017-31/5/2017 dönemi gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Türkiye Kömür İşletmeleri kurumu Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 1/1/2017-31/5/2017 dönemi sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğünün 31/5/2017 tarihli bilançosu ve 29 milyon 523 bin 502,51 Türk lirası dönem zararıyla kapanan 1/1/2017-31/5/2017 dönemi gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu 2018 yılı bilançosu ve 198 milyon 861 bin Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile müesseselerinin 2017-2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun, kısaca.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ HASAN HÜSEYİN ERDOĞAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de başta sizler olmak üzere bütün Komisyon üyelerini, Sayıştay temsilcilerini, Sayıştay üyelerini ve diğer bütün hazıruna da ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Gerçekten burada cevap verebildiklerimizi verdik ama sorular esnasında aldığımız net ve güzel çok faydalı mesajlar da vardı; onları da dikkate alacağımızın ayrıca bilinmesini isterim. Kurumun menfaati için gerekli bütün adımları bu çerçevede atacağımızdan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Ben bu vesileyle tekrar hem hayırlı olsun diyorum toplantımızın. Hepinize tekrar teşekkür etmek istiyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdürüm. Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 23 Şubat 2021 Salı günü Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.27

